

LÄÄNE-HARJU VALLAVOLIKOGU

II KOOSSEISU 18. ISTUNGI
PROTOKOLL

Paldiski

20. detsember 2022 nr 13

Algus kell 16.00, lõpp kell 20.00

Istungit juhatas: volikogu esimees Külli Tammur

Protokollis: volikogu sekretär Reet Pikkpõld

Istungist võttis osa 16 volikogu liiget: Jüri Alter, Eda Arusoo, Irina Helasmäki, Armo Hiie, Eduard Hmeljov, Juhan Idnurm, Vladimir Kamoza, Jüri Karisma, Olga Kugal, Kalev Laast, Tanel Lambing, Nikolai Pitšugov, Valentina Pivovarova, Ena Soodla, Külli Tammur, Simo Veschioja (nimekiri lisatud protokollile).

Istungilt puudusid: Reigo Krutto, Jelena Razdorskaja, Toomas Simanson, Madis Vaikmaa ja Viktoria Visbek

Istungist võttis osa kakskümmend (20) kutsutut (nimekiri lisatud protokollile).

Volikogu istung on helisalvestatud.

Ettekanded põhinevad eelnõude seletuskirjadel. Vallavolikogu eelnõud ja seletuskirjad on leitavad valla dokumendiregistris, kasutades aknas „Pealkiri, sisu või metaandmed“ numbrikombinatsioon 1-4/.

2022. aasta detsembris asutatud MTÜ Lehola Kooli toetuseks esindaja andis volikogu esimehele ja vallavanemale üle kirjaliku pöördumise kausta. Volikogu liikmetele saadeti pöördumine koos lisamaterjalidega e-postiga 20.12.2022 kell 14.53.

Läbirääkimised päevakorra suhtes.

Külli Tammur: Kas volikogu liikmetel on ettesaadetud päevakorra kohta küsimusi või muudatusettepanekuid?

Muudatusettepanekud:

Erki Ruben: Vallavalitsus võtab tagasi üheksanda päevakorrapunkti all oleva eelnõu 1-4/116 „Arvamuse andmine Paldiski uuringuruumi geoloogilise uuringu muudetud uuringuloa taotlusele“. Tagasivõtmise tingis asjaolu, et OÜ Eesti Killustik poolt teistkordselt esitatud uuringuloa taotluses ei ole varasema taotlusega võrreldes midagi muudetud. Taotluse seletuskirja kohaselt soovis firma lahendada Energiasalv Pakri OÜ ehitatava energiasalvestusjaama rajamisel saadava ehitustoorme ladustamise ja töötlemise küsimused. Saime arendajalt info, et ühtegi kokkulepet sellel maatükil killustiku töötlemiseks ei ole sõlmitud. Kuna volikogu on selle firma uuringuloa taotlusega juba eelnevalt mittedõustunud, siis ei ole alust seda küsimust uuesti päevakorda võtta.

Külli Tammur: Arvestades vallavalitsuse kirjalikku ettepanekut eelnõu tagasivõtmise kohta, siis ei tule eelnimetatud eelnõu tänasel istungil arutusele ja päevakorrapunkt 9 jääb päevakorrast välja.

Armo Hiie: Teen ettepaneku päevakorrast välja jätta punkt 6 „Laulasmaa Kooli ümberkorraldamine“.

Küllli Tammur: Seega on lisandunud veel üks ettepanek päevakorra muutmiseks ja selle väljajätmise suhtes on vaja hääletada.

Armo Hiie: Kas vajatakse põhjendust?

Küllli Tammur: Palun lühidalt ettepanekut põhjendada.

Armo Hiie: Põhjendused Laulasmaa Kooli ümberkorraldamiseks on eksitavad ja manipuleeritud ja need võivad viia halbade tagajärgedeni. Lehola kooli sulgemisest ei ole kogukonda piisavalt informeeritud ja kaasatud. Eelnõus esineb väärat informatsiooni ja tõele mittevastavaid fakte ning kogukonda ei ole kaasatud.

Küllli Tammur: Selles küsimuses me hetkel diskussiooni ei ava.

Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on selle poolt, et päevakorrast välja jätta punkt 6 „Laulasmaa Kooli ümberkorraldamine“.

Hääletamisel osales 16 volikogu liiget.

Hääletamistulemus: päevakorrapunkti nr 6 päevakorrast väljajätmise poolt oli 3 volikogu liiget, vastu 12 volikogu liiget, 1 volikogu liige oli erapooletu

Küllli Tammur: Vastavalt hääletamistulemustele ei leidnud päevakorrapunkt 6 „Laulasmaa Kooli ümberkorraldamine“ väljajätmine piisavalt toetust ja punkt 6 jääb poolthäälteenamusega päevakorda.

Palun volikogu liikmetel nüüd käega märku anda, kes on nõus muudetud päevakorra (muudatus puudutab p 9 väljajätmist) alusel töötama.

Hääletamisel osales 16 volikogu liiget

OTSUSTATI:

Kinnitada poolthäälteenamusega alljärgnev istungi päevakord (poolt 13 volikogu liiget, 3 volikogu liiget olid erapooletud)

PÄEVAKORD:

1. Esitlus minuomavalitsus.ee teenustasemetete mõõdikute süsteemist

Ettekandja: minuomavalitsus.ee projektijuht Karl Annus

2. Lääne-Harju valla 2022. aasta 3. lisaeelarve

Ettekandja: vallavanem Jaanus Saat, kaasettekandja finantsjuht Riina Karm

3. Lääne-Harju valla 2023. a eelarve I lugemine

Ettekandja: vallavanem Jaanus Saat, kaasettekandja finantsjuht Riina Karm

4. Lohusalu luitemetsade kohaliku kaitse alla võtmine ja Lohusalu maastikukaitseala moodustamine

Ettekandja: abivallavanem Erki Ruben

5. Lohusalu maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri

Ettekandja: abivallavanem Erki Ruben

6. Laulasmaa Kooli ümberkorraldamine

Ettekandjad: vallavanem Jaanus Saat ja haridus-, kultuuri- ja noorsootöö osakonna juhtaja Liivi Siim

7. Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 29 „Lääne-Harju Huvikeskuse põhimäärus“ muutmise

Ettekandja: haridus-, kultuuri- ja noorsootöö osakonna juhtaja Liivi Siim

8. Lääne-Harju Vallavolikogu 26.01.2021 määruse nr 2 „Korterelamute õuealade haljastuse ja hoovide korrastamise toetuse maksmise tingimused ja kord“ muutmise

Ettekandja: abivallavanem Erki Ruben

9. Arvamuse andmine Tatramäe II kruusakarjääri korrastamisprojektile

Ettekandja: abivallavanem Erki Ruben

10. Lääne-Harju Vallavolikogu 29.06.2021 otsuse nr 53 „Lääne-Harju valla teede nimekirja kinnitamine“ muutmine

Ettekandja: abivallavanem Erki Ruben

11. Lääne-Harju Vallavolikogu 30.08.2022 otsuse nr 59 „Vallavara võõrandamine enampakkumisel“ muutmine

Ettekandja: abivallavanem Erki Ruben

12. Lääne-Harju valla ettepanek Harju maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskavasse

Ettekandja: strateegiajuht Kadri Kurm

13. Informatsioon ja kohalalgatatud küsimused

13.1. Laulasmaa kooli direktori töösuhte lõpetamine

13.2. Maa korralise hindamise mõjust maamaksule

13.3 Talvise teehoiu korraldamine

PÄEVAKORRAPUNKT 1

Esitlus minuomavalitsus.ee teenustasemete mõõdikute süsteemist

Kuulati portaali minuomavalitsus.ee projektijuhi Karl Annuse ettekannet ja tutvustust minuomavalitsus.ee teenustasemete mõõdikute süsteemist ja portaali ülesehitusest koos slaidide esitlusega. Slaidid lisatud protokollile.

Minuomavalitsus.ee portaalil on 18 teenusvaldkonda, mis on ka hindamiskriteeriumideks. Hindamismetoodika on jagatud kolmeks lävendiks: baas, edasijõudnud ja eeskujulik. Hindamiseks saadakse andmeid erinevatest registritest, kohalike omavalitsustelt ja elanike rahulolu uuringutest.

Ettekandja kuvas seinale erinevaid Lääne-Harju valda hindamist puudutavaid tabeleid: valla hinnatavad võrdlusandmed erinevates teenindusvaldkondades aastatel 2020. ja 2021. ja aastate vahel esinevad muutused, Lääne-Harju valla tulemused võrreldes Eesti mediaanandmetega ning võrdlus Hiiumaa, Kambja ja Saku vallaga

Minuomavalitsus.ee portaal on lihtsa ülesehitusega ja andmed kergesti leitavad. Kodanikud saavad sellega huvi korral tutvuda veebis.

Omavalitsuse detailvaade: <https://minuomavalitsus.fin.ee/et/omavalitsuse-detailvaade>

Omavalitsuse raport: <https://minuomavalitsus.fin.ee/et/omavalitsuse-raport>

Piirkondlikud põhinäitajad: <https://minuomavalitsus.fin.ee/et/piirkondlikud-pohinaitajad-ja-algandmed>

Küsimused ja vastused:

Ena Soodla: Täna istungi päevakorra valguses sooviksin vaadata haridusvaldkonna tabelit.

Karl Annus kuvas tabeli seinale ja selgitas, et haridusvaldkonna all hinnatakse noorsootööd, alusharidust ja põhiharidust, kusjuures gümnaasiumiharidus hindamise alla ei kuulu. Valla tase on 4, Eesti keskmine mediaan 3. Üheks kriteeriumiks on 7.-9. klasside õpilaste koolist väljalangemine. Lääne-Harju vallas on väljalangevus 0,81%. Kultuuri valdkonnas jääb vald Eesti keskmisele alla, põhjuseks see, et kultuuritöötajate koolituskulud on liialt väikesed, 2021. aastal keskmiselt vaid 35 eurot kultuuritöötaja kohta.

Ena Soodla: Millal sisestatakse andmed 2022. aasta kohta ja millist tarkvara selleks kasutatakse?

Karl Annus: Juulis, kuna varem andmeid ei saa. Omavalitsused hakkavad veebruaris andmeid sisestama. Mingit IT lahendust me ei kasuta, veebis on Exeli tabel, mida saavad kõik omavalitsusest paralleelselt täita. See variant on rahuldanud kõiki, lihtne ja soodne.

Külli Tammur: Võrdlusmaterjalid on huvitavad ja need kuluvad kindlasti ära arengukava uuendamisel. Täna ettekandjat ja palun volikogu liikmetel vallaelanikke teavitada sellise portaali olemasolust ja sealt leitavast materjalist.

PÄEVAKORRAPUNKT 2

Lääne-Harju valla 2022. aasta 3. lisaeelarve

Kuulati vallavanema Jaanus Saadi ettekannet. Valla 3. lisaeelarve kohta ei tulnud esimese ja teise lugemise vahelisel ajal ühtegi ettepanekut. 2022. aastal laekus füüsilise isiku tulumaksu planeeritust 600 000 euro võrra enam. Hallatavate asutuste majanduskulude korrigeerimise tingis energiahindade tõus. Investeeringute osas tehti väikesi muudatusi seoses pakiliste investeerimisvajadustega.

Kahe lugemise vahel avastasime 3. lisaeelarves ühe tehnilise vea. Ekslikult oli Vasalemma Põhikooli palgafondi reall maha arvatud 15 000 eurot. See viga parandatakse ja kooli palgafond on ikka sama suur kui 1. lisaeelarves s.o 740 627 eurot.

Simo Veskiõja: Eelarve- ja majanduskomisjon juhtivkomisjonina arutas valla 3. lisaeelarve eelnõud teist korda 13.12.2022 toimunud koosolekul. Komisjon otsustas valla 2022. aasta 3. lisaeelarve eelnõu edastada volikogule vastu võtmiseks.

Nikolai Pitšugov: Keskkonna- ja planeeringutekomisjon arutas 3. lisaeelarve eelnõud teist korda 12.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule vastu võtmiseks..

Jüri Alter: Haridus,- kultuuri- ja sotsiaalkomisjon arutas eelnõud teist korda 13.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule vastu võtmiseks.

Küsimusi ei esitatud.

Külli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on valla 3. lisaeelarve vastuvõtmise poolt.

Hääletamisel osales 16 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

2.1 kehtestada poolthälteenamusega volikogu 20.12.2022 määrus nr 21 „Lääne-Harju valla 2022. aasta 3. lisaeelarve“ (poolt 13 volikogu liiget, 3 volikogu liiget olid erapooletud).

PÄEVAKORRAPUNKT 3

Lääne-Harju valla 2023. a eelarve I lugemine

Kuulati vallavanema Jaanus Saadi ettekannet. Lääne-Harju valla 2023.a. eelarve on koostatud vallavalitsuse ja vallavalitsuse hallatavate asutuste peale kokku. Eelarve on tekkepõhine. Eelarve koostamisel on lähtutud järgmistest kriteeriumitest: füüsilise isiku tulumaksu laekumine võrreldes 2022. aastaga tõuseb 10%, maamaksu prognoosimisel on lähtutud 2022.a. tegelikult laekunud tulust, töötasu alammäär on tõstetud 71 euro võrra summale 725 eurot. Tõstetud on hallatavate haridusasutuste palgamäärasid ja palgatõus on alljärgnev: meisterõpetaja, vanemõpetaja, kooli õpetaja, eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi, sotsiaalpedagoogi ja lasteaia magistrikraadiga õpetaja palgatõus on 377 eurot, lasteaia magistrikraadita õpetajate ja õpetaja abide palgatõus on 100 eurot, muusikakooli õpetajate palgatõus 129 eurot, kontsertmeistri palgatõus on 150 eurot. Kooli õppealajuhataja miinimumpalk 1850 eurot ja tugiisiku miinimumpalk 836 eurot, muu miinimumpalk tõuseb 725 euron. Vallavalitsuse ametnike ja töötajate palgamäärad on arvestatud vastavalt kinnitatud struktuurile ja palgaastmestikule.

Põhitegevuse tulud kokku on planeeritud 26,6 milj. eurot, millest maksutulu moodustab 63,2%, kaupade ja teenuste müük 6,6% ja saadavad toetused 51%.

Kaupade ja teenuste müügi alajaotuses on lasteaedade ja muusikakooli õppemaksude laekumised haridusasutuste majandustegevusest 400 000 eurot ja teiste KOV-de õpilaste õppemaks 279 000 eurot. Laekumised vallale kuuluvate korterite rendi ja kommunaalkulude katteks on planeeritud summas 151 000 eurot.

Riigi poolt eraldatav tasandusfond on ette nähtud valdade eelarveliste võimaluste ühtlustamiseks. 2023. aastaks on planeeritud tasandusfondi suuruseks 760 000 eurot. Toetusfond koosneb valdkondlikest toetusliikidest, võimaldades osaliselt katta õpetajate tööjõukulusid, koolilõunat, maksta toimetulekutoetusi ja vajaduspõhist peretoetust ning hooldada kohalikke teid. 2023. aastaks on riigi poolt eraldatud toetusfondi suurus 7 312 000 eurot.

2023.a eelarves on planeeritud põhitegevuse kuludeks 25,3 miljonit eurot. Väljaminekutest kõige suurem osa ehk 59% on seotud haridusteenuste pakkumisega, 9% on ettenähtud sotsiaalvaldkonna kuludele ja samas mahus vaba aja ning kultuuriga seotud tegevustele. Samuti on 9% ette nähtud kohalike teede korrashoiu, keskkonna kaitse ning elamu- ja kommunaalmajandusega seotud kuludele. Üldvalitsemisele läheb 14% kuludest.

Toetused on valla piires ühtlustatud.

Riiklik toimetulekutoetus on 100% riigi poolt finantseeritav toetus

Eraldised erinevatele ettevõtetele ja MTÜ-dele on planeeritud spordi- ja ühiskondliku tegevuse toetamiseks. Antavad toetused on transpordikorralduseks, s.h. Elroni rongipiletite doteerimine valla elanikele 60% ulatuses Elroni hinnakirjast.

Lahevesi OÜ-le 300 000 eurot kommunaalmajanduse tegevustoetuseks. Eelarvesse on planeeritud ka liikmemaksud erinevatele organisatsioonidele: Põhja-Eesti Ühistranspordikeskus, Harjumaa Omavalitsuste Liit, Lääne-Harju Koostöökogu, Eesti Saartekogu ning Linnade ja Valdade Liit.

2023. aastal kasvab palgafond 2 milj eurot. Tõusevad pedagoogide ja lasteaiaõpetaja abide palgad ning miinimumpalk kasvab riiklikult kehtestatud tasemele 725 eurot kuus. Üldhariduskoolide ja magistrikaadiga lasteaiaõpetajate palgatõus on 377 eurot ehk 1412 eurolt 1789 eurole, magistrikaraadiga lasteaiaõpetajate palgatõus on 100 eurot ehk 1271 eurolt 1371 eurole. Muusika- ja Kunstide Kooli õpetajate palgatõus on 1121 eurolt 1200 eurole ja kontsertmeistrite palgatõus 1050 eurolt 1200 eurole. Vallavalitsuse palgafondi summa tõuseb 7%. Elimineeritud on ühekordsed toetustest saadud summade arvelt tehtud väljamaksed nt sotsiaalprojekt jm. Volikogu palgafond kasvab 7% ehk 17,7 tuh eurot.

Vallavalitsuse majanduskulud suurenevad seoses energiakulude olulise suurenemisega. Administreerimiskuludeks on planeeritud kokku 810 000 eurot. Vallavalitsuse muud kulud on vallavalitsusega seotud transporditeenused, töötajate tervisekontroll, kulud inventarile, ruumide rent vallavalitsuse ürituste korraldamiseks jm.

Teede ja tänavate teehoiu real kajastatakse valla teede ehituse, remondi ja korrashoiu kulusid. Riik eraldab 2023. aastal vallale kohalike teede hoiu toetuseks 594 000 eurot, mida kasutatakse 2023. aastal järgnevalt: teede ja tänavate teehoiuks 278 000 eurot, tänavavalgustuseks 120 000 eurot, avalike alade puhastuseks 300 000 eurot, kokku on sellele reale kulud planeeritud 898 000 eurot.

Territoriaalne planeerimise ja majanduse halduse real kajastuvad kulud üld- ja detailplaneeringutele. Valla uue üldplaneeringu kulu 2023. aastal on ca 40 000 eurot.

Eelarves kajastuvad veel kulutused jäätmekäitlusele, heakorrasteenustele, prügiveole ja ohtlike jäätmete äraveole.

Avalike alade puhastuse alla kuulub aastaringne teede ja tänavate puhastus, s.h. suvine teede ja tänavate, samuti kõnni- ja kergliiklusteede, parkimiskohtade, ühistranspordipeatuste puhastus koos prahi äraveo ja kastmisega, talvine teede ja tänavate puhastus, lumetõrje, libedusetõrje, teemaal asuva haljastuse hooldus koos olmeprügi koristamisega ja niitmistööd väljaspool teemaad. Elamumajanduse real kajastuvad vallale kuuluvate korterite remondikulud, pärimistega seotud kulud ja notaritasud ning muud rajatiste majandamisega seotud kulud, samuti arstipunktide ruumide kommunaalkulud, kalmistute hooldamise kulud ja hulkuvate loomadega seotud tegevused.

Sporditegevusele on planeeritud 296 600 eurot, mille alla koonduvad kulud Lääne-Harju Spordikeskusele, erinevatele tervise- ja suusaradadele, Laulasmaa tenniseväljaku rendile ning hõlmab võistluste osalustasusid, hooldustehnikaga seotud kulusid jm.

Huvikeskuse ja noorsootöö eelarve reale on planeeritud kulusid Lääne-Harju Huvikeskusele summas 25 000 eurot, mis sisaldab kulusid Paldiskis, Ämaris, Vasalemmas, Laulasmaal asuvates keskustes ja Klooga majas noortega seotud tegevuste läbiviimiseks.

Eelarves kajastuvad kulutused kultuuriürituste korraldamiseks, rahvakultuuri reall kaetakse Padise Rahvamaja, Klooga maja ja Laulasmaa Kogukonnamaja kuld 170 000 euro ulatuses.

Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused sisaldavad valla lehe koostamist kirjastamist ja kojukannet. Lehte antakse välja kahes keeles ja edastatakse posti teel vastavalt tellimusele.

Lasteaedade ja koolide majanduskulud on 2023.a. eelarves kajastatud 2022.a. tasemel. Summad lähevad korrigeerimisele I lisaelarvega pärast seda, kui on selgunud õpilaste arv asutustes seisuga 01.01.2023 ja 2022.a. majanduskulude üle- või puudujääk võrreldes eelarvega. Üle- või puudujäägi võrra kuuluvad korrigeerimisele 2023.a. majanduskulud. Majanduskulude arvestuse aluseks on õpilaste arv, iga lasteaia lapse ja koolilapse kohta on arvestatud pearaha 1000 eurot. Risti kooli ja lasteaia kuld, Lehola kooli ja lasteaia kuld ning Laulasmaa kooli ja lasteaia kuld on ühises arvestuses, kuna nad asuvad samas hoones ja enamus kulddest ei ole kooli ja lasteaia vahel otseselt jagatavad. Klooga lasteaia, Laulasmaa lasteaia ja Risti lasteaia majanduskulude hulka kuuluvad ka moodulite rendikulud, mis lisanduvad pearaha summadele. Majanduskulud sisaldavad ka kulusid jooksvale remondile. Remondi vajaduse otsustab kool oma eelarve piires kaasates vajadusel valla haldusosakonna spetsialisti.

Huviharidusele planeeritud summast 80 000 eurot kaetakse valla noorte huvihariduse kuld Keila ja Tallinna Muusikakoolides ning Lääne-Harju Muusika ja Kunstide Kooli majanduskulud 74 700 eurot.

Muud hariduse abiteenuste reall kaetakse koolide logopeedi- ja psühholoogi teenusega seotud kuld (kui teenus ostetakse sisse).

Eakate sotsiaalse kaitse rida hõlmab sellesse vanusegruppi kuuluvatele inimestele kaitse pakkumist rahaliste ja mitterahaliste toetustena, eakatele osutatav toetus igapäevastes ülesannetes (kodune abi, transpordivõimalused jne), toetused eakate hooldajale jms.

Muude sotsiaalteenuste reall kaetakse kuld perekondade ja laste sotsiaalsele kaitsele. Siia kuuluvad ka kuld turvakoduteenusele, tugiisikuteenusele jm. Eelarves on Lääne-Harju Valla Tugikeskuse majanduskulud ja muu sotsiaalse kaitse kuld hõlmavad kuld kodukohandusele, sotsiaaltranspordile, võlanõustamisele, krematooriumile jm.

2023. aasta suuremad investeeringud on Kloogaranna rannaala väljaarendamise projekti jätkumine, omaosalus 158 608 eurot, Klooga koolimaja laienduse projekteerimine 80 000 eurot, Paldiski hariduslinnaku arhitektuurikonkurss 50 000 eurot ja Lehola lasteaia remont 150 000 eurot. Kaitseinvesteeringute Keskuselt saadav toetus on 9 750 eurot Klooga elukeskkonna parandamiseks.

Pangalaenude tagasimaksed on planeeritud vastavalt kehtivatele graafikutele. 2023. aastal tagastab vald laene 950 000 eurot ja võtab uusi laene investeeringute teostamiseks ja omaosaluse tagamiseks 0,2 milj eurot. Laenuintressideks kulub 2023. aastal 380 000 eurot. Intressid on palju tõusnud ja maksu ülelaekumisest saadud summad kuluvad intresside tasumiseks.

Simo Veskiõja: Eelarve- ja majanduskomisjon juhtivkomisjonina arutas valla 2023. aasta eelarvet 13.12.2022 toimunud koosolekul. Komisjon otsustas valla 2023. aasta eelarve eelnõu edastada volikogule esimesele lugemisele.

Nikolai Pitšugov: Keskkonna- ja planeeringutekomisjon arutas 2023. aasta eelarve eelnõud 12.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule esimesele lugemisele.

Jüri Alter: Haridus-, kultuuri- ja sotsiaalkomisjon arutas 2023. aasta eelarve eelnõud 13.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule esimesele lugemisele..

Küsimused ja vastused

Ena Soodla: Varem oli Keila-Joa lasteaia ehituseks planeeritud 1,7 miljonit eurot. Miks ei ole seda summat aga järgmise aasta eelarves? Mida ette võetakse?

Jaanus Saat: Hetkel ei ole selleks vahendeid tõesti eelarvesse planeeritud. Peame ootama, mis pöörded meie riigi majanduses tulevad – kas tuleb majanduslangus ja kuidas see meid mõjutab. Eelarvestrateegiasse on lasteaia ehitamine planeeritud. Lasteaiakohtade puuduse leevendamiseks on soetatud moodulid Klooga ja Laulasmaa lasteaedade tarbeks ja nende maksumus selgub teiseks lugemiseks.

Armo Hiie: Millele tugineb eelarvesse planeeritud 10%-line tulumaksu kasv? Kas see tuleneb Eesti Panga või Rahandusministeeriumi prognoosidest või muudest prognoosidest?

Jaanus Saat: See tuleneb novembris saadud Rahandusministeeriumi prognoosist. Praegu meil see protsent veel püsib, küll aga on naaberomavalitsused oma prognoose juba langetanud 6%-le.

Küllli Tammur: Tavapäraselt oleme tulumaksu tõusu planeerinud 6%, sellele aastal oli tegelik laekumine 14% planeeritust kõrgem, mis näitab, et prognoos tulevaks aastaks ei olegi ehk liiga julge.

Juhan Idnurm: Kas saadavate toetuste summas ei ole viga? Seletuskirjas on saadavate toetuste suurus 51%.

Jaanus Saat: Summa on õige ja see kajastab toetusfondi ja tasandusfondi summat kokku.

Juhan Idnurm: Minu arvutuste kohaselt peaks see olema 30%.

Riina Karm: Eelarves olevad palgafondi summad on esialgsed, mis teiseks lugemiseks täpsustuvad. Kindlasti vaatame ka küsimuses püstitatud protsendid üle.

Juhan Idnurm: Õpetajate palgatõus koolide lõikes on 20%, Laulasmaa Koolil aga 33%. Kas see on selline seoses kooli ümberkorraldustega?

Riina Karm: Palgafondi osas toimub kindlasti palju muudatusi, see osa eelarvest on alles arengufaasis. Tarifikatsioonid ja koormused vaadatakse üle ja need täpsustuvad.

Jaanus Saat: Laulasmaa Koolilt on tulnud taotlusi kohtade arvu suurendamiseks.

Küllli Tammur: Minu mäletamist mööda oli Laulasmaa Koolis kaua aega 6 kohta täitmata ja need on nüüd järgemööda täidetud ehk õpetajad ja spetsialistid on asunud tööle.

Juhan Idnurm: Võrreldes teiste koolidega on palgafondi suurenemine ikka märgatav, kusjuures räägime ju praegu eksisteerivast koolist. Ümberkorraldustega seonduvalt kasvab see veelgi.

Riina Karm: Kordan veelkord üle, et esimesele lugemisel saadetud eelarves ei kvalifitseeru toodud kulud lõplikeks numbriteks. Uue aasta tunniplaangi ei ole veel valmis ja sellest tulenevad koormused.

Jaanus Saat: Magistrikraadiga lasteaiaõpetajate palgatõusuga viiakse nende töötasu kooliõpetajate palgaga samale tasemele. Riigi poolt on paika pandud, et magistrikraadiga lasteaia õpetaja palk on võrdne kooliõpetaja palgaga. Kraadi mitteomavate lasteaia õpetajate palk peab sellest tasemest olema 90%. Omavalitsused ei suuda seda aga kahjuks tagada. Ka teised omavalitsused ei ole selleks suutelised. On pöördutud Eesti Linnade ja Valdade Liidu poole ja tehtud pöördumine regionaalministrile ning Rahandusministeeriumile. Pöördumises soovitakse, et tuleks magistrikraadiga lasteaia õpetajate palk nn lahti siduda. Võimalusi on kaks, kas riik annab selleks otstarbeks omavalitsustele raha juurde või võetakse vastav nõue maha. Lasteaia õpetajate palkadeks kulub 1,7 miljonit eurot, toetus on 85 000 eurot. Kui see ka ära võetakse, siis on omavalitsustel nõuet väga raske täita.

Juhan Idnurm: Eelarve real 228 on toodud, et investeringute summa on 650 000 eurot.

Riina Karm: See on summa, millelt laenu on teenindamata. Intressideks kulub 380 000 eurot, millele lisaks tuleb ka laenu tagasi maksta. Et eelarvet täita peame 300 000 eurot laenu juurde võtma. Finantsjuhtimise seadusest tulenevalt ei tohi laenu võtta jooksvate kulude katteks, lubatud on võtta laenu vaid investeringute omaosaluse katmiseks.

Küllli Tammur: Intressid on 3,5% kasvanud, kas see hõlmab märtsikuu euribori tõusu?

Riina Karm: Jah.

Armo Hiie: Kui suur summa on planeeritud järgmiseks aastaks elanike kaitsele? See on teema, millest räägime, aga eelarves see ei kajastu.

Jaanus Saat: Sellel aastal soetasime Päästeameti projekti raames saadud rahast 38 000 eurot maksva haagisel oleva mobiilse generaatori. Evakuaatsiooniühenduse tagamiseks soetati võimendus ja satelliittelefon. Järgmiseks aastaks ei ole tsiviikaitseks kulutusteks summasid planeeritud. Jooksvad kulud nt varustuse vms soetamine kantakse majanduskuludest.

Küllli Tammur: Kriisikoolitusteks kulutusi ei tehta, kuna neid korraldavad väljaõppe saanud vallavalitsuse töötajad.

Jaanus Saat: Kriisikommunikatsioon toimib tõesti valla töötajate baasil. Nende abil panustame allasutuste töötajate koolitamisega ja psühhosotsiaalse abi osutamisse. See kajastub ka kriisikomisjoni tööplaanis.

Ena Soodla: Millised on plaanid õpetajatele psühhosotsiaalse abi panustamiseks töökeskkonnas?

Jaanus Saat: Kriisikomisjoni juurde on moodustatud kriisigrupp, seda juhib meie lastekaitsetalituse töötaja ja ta omab vastavat väljaõpet ka ohvriabi valdkonnas. Tema koordineerib ja pakub oma abi nt suuremate õnnetuste korral. Ta koolitab ka teisi töötajaid. Hea, et kohapeal on vastav inimene olemas, sest nt Tallinnast spetsialisti saabumine võib võtta väga palju aega.

Ena Soodla: Kuidas seda võimalust oma töökeskkonnas rakendada?

Jaanus Saat: Sõltub osakonnajuhatajast. Peetakse koostöövestlusi, korraldatakse vastavateemalisi ühisüritusi. Töötajatele on antud vastav teave ja kontaktandmed, kelle poole saab vajadusel 24/7 pöörduda. Töötaja on andnud kinnituse, et ta on igal ajal kättesaadav

Juhan Idnurm: Kas teede pindamiseks ei olegi vahendeid ette nähtud?

Jaanus Saat: Pindamistööd kantakse märtsikuuks valmivasse teehoiukavasse. Asfaldipanekut ei planeeri. Teede hooldustöid tehakse. Valmiv teehoiukava saab olema põhjalik dokument, milles fikseeritakse ka hetkeolukord ning pannakse paika edasised plaanid investeeringuteks.

Armo Hiie: Kuidas lood tänavavalgustuste ja bussipeatuste tähistamisega?

Jaanus Saat: Tänavavalgustus on investeeringute all. Klooga ja Laulasmaa tänavavalgustuse projekt on olemas, vaatame, kas on võimalik rahastust lisaks hankida.

Armo Hiie: Aga teised asulad? Kas parendusi tänavavalgustusse ei planeerita?

Jaanus Saat: Muid suuremaid tänavavalgustusega seonduvaid projekte järgmiseks aastaks ei planeerita.

Küllli Tammur: Jooksvaid tänavavalgustuse hooldustöid eelarvesse eraldi ei panda, need tehakse kas kommunaalmajanduse või tänavavalgustuse realt. Seega kulusid investeeringute loetellu ei arvata.

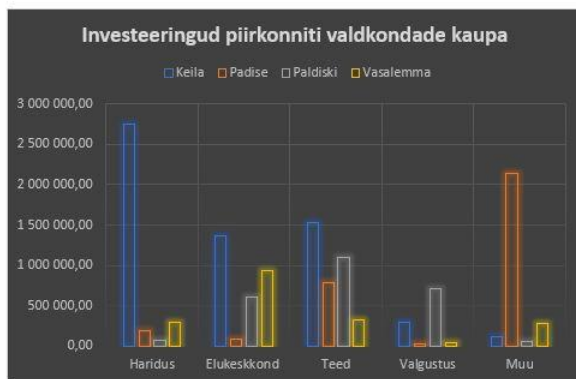
Juhan Idnurm: Kas uut tänavavalgustust ja kergliiklusteed endise Keila valla piirkonda ei planeeritagi?

Jaanus Saat: Ei ole planeeritud. Aina rohkem levivad sotsiaalmeedias jutud, et Paldiski linn saab kõik investeeringud endale. Koostasime tabeli, kuidas perioodil 2017-2022 on investeeringud nn endiste valdade vahel jagunenud (tabel lisatud protokollile). Raha on kõige enam saanud endine Keila vald.

Investeeringute tabel kuvati seinale.

	Haridus	Elukeskkond	Teed	Valgustus	Muu	KOKKU	ÜVK	KÕIK KOKKU
Keila	2 753 491,25	1 133 889,59	1 526 136,05	299 060,00	118 101,44	5 830 678,33	15 726 884,85	22 192 552,75
Padise	188 206,92	90 329,11	932 299,60	23 419,00	2 145 275,33	3 379 529,96	1 837 808,76	5 217 338,72
Paldiski	92 605,27	602 490,78	3 683 502,45	709 900,00	38 726,09	5 127 224,59	93 147,90	5 220 372,49
Vasalemma	296 173,77	930 476,82	583 899,27	39 941,00	272 238,93	2 122 729,79	592 697,02	2 715 426,81
Üle valla					100 012,75	100 012,75		100 012,75
KOKKU	3 330 477,21	2 757 186,30	6 725 837,37	1 072 320,00	2 674 354,54	16 560 175,42	18 250 538,53	35 445 703,52
	20%	17%	41%	6%	16%	100%		
	9%	8%	19%	3%	8%		51%	100%

	Investeeringud kokku koos valla, Lahevee ja Karjaküla investeeringutega	
Keila	22 192 552,75	63%
Padise	5 217 338,72	15%
Paldiski	5 220 372,49	15%
Vasalemma	2 715 426,81	8%
	35 345 690,77	100%

Jaanus Saat: Punasega on markeeritud enim investeeringuid saanu. Märgin siinjuures, et Paldiski 5,1 miljonilisest investeeringust tuli riigilt 3 miljonit Leetse tee rekonstrueerimiseks. Maa alla ehk vee- ja kanalisatsiooni trassidesse võib panna miljoneid, aga seda rahvas ei märka.

Külli Tammur: Nelja valda tänases Lääne-Harju vallas ei ole ja kulutusi teeme sinna piirkonda, kuhu neid kõige enam vaja on. Aeg on omaks võtta, et elame juba 5 aastat ühises vallas ja eeskätt volikogu liikmed peaksid sellise oma küla poole tekisikutamise lõpetama ning vaatama suurt pilti, mitte ainult oma piirkonna eest häält tegema. Palun volikogu liikmetel elanikele seda investeeringute koondtabelit tutvustada, siis kaob ehk see valearvamuste levitamine, et kõik investeeringud on läinud Paldiskisse. Sellist hõõrumist ei ole vaja volinikel omalpoolt süvendada, mis kahjuks sotsiaalmeedias vägagi silma jääb.

Külli Tammur: Täna toimus valla 2023. aasta eelarve esimene lugemine. Palun volikogu liikmetel esitada kirjalikud ettepanekud 16. jaanuariks 2023 kas mulle või volikogu sekretärile. Kirjaliku muudatusettepaneku juurde palun lisada, mille arvelt kulusid lisatakse st milliselt reaal vastavad summad tuleb maha arvata. Kulu poolt ei saa tõsta, kui puudub tuluallikas. Tulumaksu laekumise protsenti võib küll suurendada, aga praeguses majanduslikus situatsioonis on 10% kasv niigi julge prognoos. Kindlasti summad täpsustuvad veel ja enne teist lugemist saab vallavalitsus eelarvet täpsustada ja komisjonid jõuavad vallavalitsuse ettepanekud läbi arutada.

Külli Tammur kuulutas valla 2023. aasta eelarve esimese lugemise lõppenuks.

PÄEVAKORRAPUNKT 4

Lohusalu luitemetsade kohaliku kaitse alla võtmine ja Lohusalu maastikukaitseala moodustamine

Kuulati abivallavanema Erki Rubeni ettekannet. Kohaliku kaitse alla võtmise ettepaneku tegi Lohusalu Poolsaare Loodusselts. Kaitse alla võtmise eesmärgiks on Lohusalu poolsaarele omaste maastike, luitemetsade ja vääriselupaikade kaitse. Ettepanekule oli lisatud Anneli Palo

ekspertarvamus „Lohusalu luitemetsade loodusväärtuslikkus“ ja Liis Marmorini ning Tiiu Kuppari ekspertarvamus „Lohusalu võimaliku kaitseala ning valitud lähedaste alade samblike ning sammalde kaitseväärtused“.

Lohusalu luitemetsade kohaliku kaitse alla võtmise menetlus algatati vallavolikogu 31.08.2021 otsusega nr 71. Otsusega määrati loodusobjekti kaitse alla võtmise menetluse läbiviijaks vallavalitsus.

Lohusaare Poolsaare Loodusseltsi poolt esitatud kohaliku kaitse alla võtmise ettepaneku ekspertiisi koostas OÜ Elusloodus juhatase liige ja zooloog Uudo Timm, kes nõustub, et Lohusalu luitemetsade näol on tegemist piirkondliku tähtsusega alaga, mis rõhutab siinse looduse eripära ja kultuuritraditsioone. Ekspertiisi hinnangul on luitemetsad eelkõige aga kohaliku kogukonna jaoks oluline rekreatiiv- ja loodusharidusliku väärtusega ala. Seega on ala väärtuste kaitseks otstarbekas moodustada kohaliku tähtsusega kaitseala.

Vallavalitsus avaldas kaitse alla võtmise menetluse läbiviijana teate loodusobjekti kohaliku omavalitsuse tasandil kaitse alla võtmise algatamise kohta 2021. a septembris ilmunud valla lehes ja valla kodulehel. Huvitatud isikuid ja kaitseala piirinaabreid teavitati kirja teel.

Loodusobjekti kaitse alla võtmise ettepanekuga ja teiste menetlusdokumentidega oli võimalik tutvuda 20. septembrist 3. oktoobrini 2021 vallavalitsuses ja valla kodulehel. Avalik arutelu toimus 27. oktoobril 2021 vallavalitsuse hoones. Pärast Lohusalu luitemetsade kohalike kaitse alla võtmise algatamist ja esmakordselt avalikustamist ei muutunud Lohusalu luitemetsade kohaliku kaitse alla võtmise põhiseisukohad. Avalikustamise käigus laekus kaitse-eeskirja täiendamiseks arvukalt ettepanekuid, mille alusel täiendati kaitse-eeskirja, misjärel korraldas vallavalitsus teistkordse avaliku väljapaneku 7. märtsist 20. märtsini 2022 a. Uut avalikku arutelu ei korraldatud.

Lohusalu luitemetsade kaitseks moodustatakse Lohusalu maastikukaitseala, mille kaitse alla võtmise eesmärgid on: väärtuslike maastike kaitse, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse ja virgestusvõimaluste säilitamise ja parandamise tagamine.

Kaitseala koosseisu arvatakse täies osas Ringmängu, Laheda, Linnuse, Vana-Sadama tee L2 munitsipaalmaa kinnisasjad ja osaliselt Lohusalu tee 108, Vana-Sadama tee L1 ja Vainu tee munitsipaalmaa kinnisasjad. Labida kinnisasi jääb alalt välja, kuna sellel asub mänguväljak. Kaitstava ala suuruseks on 31,77 ha ja kaitseala jääb täies ulatuses munitsipaalomandis olevale maatulundusmaale ja transpordimaale.

Omavalitsuse poolt moodustatud kaitsealal võib kehtestada piiranguvööndis sätestatud kaitsekorda, mida võib kaitse-eeskirjaga leevendada. Seetõttu koosneb kaitseala vaid ühest piiranguvööndist s.o Lohusalu maastikukaitseala piiranguvööndist, mille piir kattub kaitseala välispiiriga. Ettekandja kuvas maastikukaitseala välispiiri ekraanile.

Lohusalu maastikukaitseala valitsejaks määratakse Lääne-Harju Vallavalitsus.

Nikolai Pitšugov: Keskkonna- ja planeeringutekomisjon arutas eelnõud 12.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule.

Küsimused ja vastused

Armo Hiie: Kahjuks ei ole ma kaitse-eeskirja veel lugenud. Mureks on see, et see ala on väga hea ala orienteerumisvõistluste korraldamiseks. Varem on sel alal korraldatud võistlustest olnud osavõtjaid ca 900. Kuidas edasi?

Erki Ruben: Kaitse-eeskirjaga on lubatud kaitseala valitseja loata korraldada kuni 50 inimesega rahvaüritusi. Tean aga, et suuri orienteerumisvõistlusi on Lohusalus aastaid korraldatud ja mingit kahju ei ole tekitatud, seega neid saab kindlasti ka edaspidi kaitseala valitseja loal läbi viia.

Ena Soodla: Kuidas jääb adru ja pilliroo korjamisega?

Erki Ruben: See küsimus puudutab juba järgmist päevakorrapunkti s.o kaitse-eeskirja kinnitamist. Selles on toodud, et roogu ei tohi lõigata siis, kui maapind on külmumata. Kaldaleuhutatud adru korjamine on aga sisuliselt sama kui käbide või oksaraagude kogumine,

sellekohane regulatsioon eeskirjas puudub, tegemist pole kasvava vetikaga, vaid rannal oleva surnud taimemassiga.

Külli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on eelnõu otsusena vastuvõtmise poolt.

Hääletamisel osales 16 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

4.1 kehtestada ühehäälselt volikogu 20.12.2022 otsus nr 92 „Lohusalu luitemetsade kohaliku kaitse alla võtmine ja Lohusalu maastikukaitseala moodustamine“ (poolt 16 volikogu liiget).

PÄEVAKORRAPUNKT 5

Lohusalu maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri

Kuulati abivallavanema Erki Rubeni ettekannet. Lohusalu maastikukaitseala moodustamist arutati eelmises päevakorrapunktis. Kaitse-eeskirja eelnõu saadeti tutvumiseks volikogu alatisele keskkonna- ja planeeringutekomsjonile ja kõigile volikogu liikmetele. Eelnõu nr 1-4/114 koos ekspertarvamustega on valla dokumendiregistri avalikus vaates <https://atp.amphora.ee/laaneharjuvv/index.aspx?o=931&o2=96247&u=null&hdr=hp&dschex=1&sbr=all&tbs=all&dt=&sbrq=14%2F&itm=605804&clr=history&pageSize=20&page=1>

Looduskaitseseaduse sätete kohaselt kaitstakse loodust selle säilitamise seisukohalt oluliste alade kasutamise piiramisega, kaitse alla võetud loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku isenditega ning kivististega sooritataivate toimingute reguleerimisega.

Kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavaks loodusobjektiks võib olla maastik, väärtuslik põllumaa, väärtuslik looduskooslus, maastiku üksikelement, park, haljasala või haljastuse üksikelement, mis ei ole kaitse alla võetud kaitstava looduse üksikobjektina ega paikne kaitsealal.

Keila valla üldplaneeringu kohaselt on tegemist kaitstava metsaga, kuid täpsemalt ei ole üldplaneeringuga määratletud ala kaitsevajadust ega piiranguid.

Lohusalu maastikukaitseala moodustamise eeldus on ajaloolis-kultuuriline, ohustatus, haruldus ja esteetiline väärtus.

Ajaloolis-kultuuriliseks väärtuseks peetakse Lohusalus kasvavat luitemetsa, mida võib ühtlasi käsitleda nii loodus- kui ka kultuuripärandina. Rannikualade männikuid asuti lageraiete eest kaitsma juba sajandeid tagasi ja selle põhjuseks oli nii tuiskliiva kinnistamine külade ja põldude kaitseks, militaarstrateegilised eesmärgid, kuid metsad olid ka maamärgiks merel liikujatele. 19. sajandil hakkasid aga suuremate linnade läheduses paiknevad liivaranna piirkonnad kujunema suvitus- ja puhkealadeks.

Lohusalu poolsaare eripäraks on olnud iseloomulik maastik, luitemetsad ja loodusega kokkusulanduv asustusstruktuur ning see on inspireerinud Eesti silmapaistvaid vaimu- ja kultuuriinimesi.

Alal on registreeritud kaks vääriselupaika – üks neist Ringmängu kinnistul ja teine Lohusalu tee 108 kinnistul, mille väärtus seisneb üliivanades üle 250 aastastes mändides. Lisaks leidub alal männitaelikut, mis on loodusemetsade üks tunnusliikidest.

Viimastel aastakümnetel on Lohusalu poolsaarel üha suurenenud ehitussurve, mis on kaasa toonud metsaalade killustumise. Loodus- ja kultuuriväärtuste säilitamiseks on vaja konkreetsemate suuniste andmine ja ala kasutuse reguleerimine kohaliku kaitse alla võtmise ja kaitse-eeskirja kehtestamisega.

Ajalooliselt moodustanud ühtsel metsamassiivil on oluline tähtsus tagamaks kohalikele inimestele virgestusvõimalused. Suure esteetilise väärtusega ala kasutavad aktiivselt nii tervisesportlased, loodushuvilised kui ka korilased.

Loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekust kinnitavad OÜ Elusloodus tehtud ekspertiisitulemused.

Tulenevalt looduskaitseseadusest saab kõne all olevat ala nimetada vaid maastikukaitsealaks.

Kaitse-eeskirjaga ei reguleerita jahipidamist ja jahiulukite lisasöötmist, sest kaitseala asub tiheasustusalal, mis ei kuulu jahimaa hulka. Samuti ei reguleerita eeskirjas kalapüüki ja ujuvvahendiga sõitmist, sest kaitseala siseselt puuduvad veekogud ja piirnev Lahepere laht ei ulatu samuti kaitsealale.

Vallavalitsus koostas Lohusalu maastikukaitseala kaitse-eeskirja lähtudes looduskaitseaduse § 10 ja § 11 sätetest. Kaitse-eeskirjas on 9 paragrahvi, milles on toodud kaitse alla võtmise ja kaitse-eesmärk, kaitseala piir, kaitseala valitseja, kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendus, lubatud ja keelatud tegevuste loetelu, tegevuste kooskõlastamine ja vaidlustamise võimalused.

Kaitsealal on lubatud tegevusteks:

- majandustegevus, arvestades käesolevas määruses sätestatud erisusi;
- marjade, seente ja teiste metsa kõrvalsaaduste korjamine;
- telkimine, lõkke tegemine ja grillimine selleks ette valmistatud ja tähistatud kohas;
- kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas;
- jalgrattaga sõitmine teedel ja radadel;
- mootorsõiduki ja maastikusõidukiga sõitmine teedel vastavalt kehtivale liikluskorraldusele, kusjuures sõidukiga sõitmine väljaspool teid ning maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel, liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ja maatulundusmaal metsamajandustöödel.

Kaitseala valitseja nõusolekul on kaitsealal lubatud:

- üle 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas;
- ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise, püstitamine nt tähiste ja infotahvlite paigaldamine virgestusotstarbeliste nt kergliiklustee ehitiste ja Lohusalu küla osalise teemaplaneeringuga kavandatavate ehitiste nt lautrikoht, paadikuur, parkla ehitamine. Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud ka püstitada uusi tehnovõrgurajatisi ja hooldada ning remontida olemasolevaid rajatisi. Eelnev on vajalik tagamaks elanikele võimalus tegeleda harrastuskalapüügiga ja käia merel ehk hoida piirkonnale iseloomulikku kaluriküla identiteeti. Lisaks tagatakse Lohusalu küla elanikele võimalus tarbida ja liituda uute vajalike teenustega, näiteks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Ehitamine peab toimuma silmas pidades kaitseala kaitse-eesmärke ja -väärtusi. Olemasolevate teede ja parkimisalade parandamisel tuleks eelistada looduslikke materjale.

Kaitsealal on keelatud tegevusteks:

- uue maaparandussüsteemi rajamine;
- uute veekogude rajamine;
- maavara kaevandamine;
- puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- uuendusraie, sest uuendusraie ei võimalda metsa püsimeetsana säilitada.;
- roo varumine külmumata pinnaselt;
- biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine;
- puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt.

Kohaliku tähtsusega kaitseala moodustamine mõjub positiivselt kohaliku kogukonna kindlustundele, sest luitemetsa loodusväärtused säilivad ka edaspidi ja ala jääb avalikku kasutusse.

Kaitse alla võtmisega kaasnevad ühelt poolt nii menetluskulud ja teiselt poolt kaitse korraldamisega seotud kulud s.o loodusobjekti hooldustööde ja kaitse alla võetava loodusobjekti tähistamise kulud. Lohusalu luitemetsade kaitse alla võtmisel on peamiseks kuluks kaitseala tähistamine, täiendavate keelumärkide ja vajadusel teetõkete paigaldamine. Paigaldada on vaja umbes 10 tähist kaitseala piirile ja olulisemate liikumisteede äärde, kokku kulub tähistamisele ca 500 eurot. Kaitse alla võtmise kogukulud on hinnanguliselt 10 000 eurot ja need kaetakse Lääne-Harju valla eelarvest, need kajastuvad valla eelarve *Muu keskkonnakaitse* real.

Kaitse alla võtmise eesmärgiks on ala puutumatuna säilitamine, sealhulgas jäetakse lamapuiduks nii tormimurd kui ka surnud puud. Vajadusel tuleb kõrvaldada vaid teede ja radade ääres

paiknevid ohtlikud murdunud või kuivanud puud, välja võib raiuda vaid looduskaitselist väärtust mitteomavatel metsaosadel põõsastikku ja tihedat järelkasvu.

Eksperti hinnangul võib täpsemate kaitsekorralduslike tööde planeerimiseks koostada kaitsekorralduskava, kuid ka need tegevused peavad lähtuma kaitse-eeskirjast. Vastavalt LKS § 25 lõikele 1 ei ole kaitsekorralduskava koostamine kohustuslik.

Nikolai Pitšugov: Keskkonna- ja planeeringutekomisjon arutas eelnõud 12.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule. Komisjoni liikmed tundsid huvi, kas nimetatud summa on püsikulu või ühekordne.

Erki Ruben: Ei ole püsikulu, aga arvestatud on ka kaitsekorralduse kava koostamise ja sanitaarraie kuludega.

Küsimused ja vastused

Külli Tammur: Hetkel kaitsealal ettevalmistatud lõksetegemiskohad puuduvad?

Erki Ruben: Vastab tõele, vaid selleks ettevalmistatud kohas saab lõket teha ja grillida, neid täna ei ole, aga on plaanis rajada.

Nikolai Pitšugov: Millest tulenevad karistusmeetmed?

Erki Ruben: Tulenevad looduskaitseadusest. Loodan, et inimesed on mõistlikud ja ei riku tahtlikult eeskirja.

Külli Tammur: Küllap rikkujad leitakse kiiresti üles, väikeses paikkonnas on tugev naabrivalve.

Ena Soodla: Eelnõu seletuskiri on ebatäpne. Leian, et eeskirjas võiks olla reguleeritud adru korjamine.

Erki Ruben: Seletuskiri koostati pärast esimest avalikustamist. Leian, et adru võib võrdsustada marjade, seente jt kõrvalsaaduste korjamisega. Kaitse-eeskirja eelnõu vaadati Keskkonnaameti poolt läbi ja nemad just soovitasidki, et eeskiri oleks lühike ning kompaktne ja lugejale kergesti arusaadav.

Külli Tammur: Üle pole mõtete reguleerida, eeskirjas on ju toodud nii lubatud kui ka keelatud tegevused. Adru ei ole kasvav organism, vaid rannale uhitud surnud vetikas. Me ei hakka samamoodi eeskirjas kirjeldama kändide, okste, lehtede, paju- ja kaskpõõsaste korjamine. Ei tasu unustada ka, et kaitseala moodustab kogu poolsaare rannikualast vaid kitsa siilukese – kõikjal mujal kaitse-eeskiri ei kehti. Siinjuures tuletan taaskord meelde, et kõik muudatusettepanekud eelnõudes tuleb esitada kirjalikult.

Külli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on eelnõu määrusena kehtestamise poolt.

Hääletamisel osales 16 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

5.1 kehtestada poolthälteenamusega volikogu 20.12.2022 määrus nr 22 „Lohusalu maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ (poolt 13 volikogu liiget, 3 volikogu liiget olid erapooletud).

PÄEVAKORRAPUNKT 6

Laulasmaa Kooli ümberkorraldamine

Kuulati vallavanema Jaanus Saadi ettekannet. Ühendõppeasutusena tegutsev Laulasmaa Kool loodi 01.09.2017, kui Laulasmaa Kooliga liideti üheks asutuseks Klooga Kool, Klooga Lasteaed, Lehola Kool ja Lehola Kooli filiaalina Karjaküla lasteaia rühm. Tulenevalt sellest tegutseb vallavalitsuse hallatav asutus Laulasmaa Kool viies erinevas majas. Täna on selgunud, et selline ühendasutus on hakanud koolide ja lasteaedade arengut pigem takistama ja ei õigusta end. Puudub ühtsustunne nii õpilaste kui õpetajate vahel, juhtimisulatus on liiga lai. Käesoleva eelnõu raames soovime valla haridusvõrku korrastada. Ühe kooli asemel soovime moodustada kolm asutust. Kuueklassilise Klooga kooli muudaksime põhikooliks ja eraldi hallatavaks asutuseks. Täna on selgunud, et Klooal 6. klassi lõpetanud kooliteed jätkama Laulasmaal, sest III

kooliastmes toimub õpe vaid Laulasmaa koolimajas. Klooga kooli 9. klassiliseks Lodijärve Kooliks muutmise saavad seal õppinud lapsed oma koolis kooliteed põhikooli lõpuni jätkata. Teiseks muudatuseks oleme kavandanud kolm lasteaeda liita uueks hallatavaks asutuseks – lasteaiaks Lustipesa

Kolmandaks muudatuseks on see, et Lehola õppekohas lõpetatakse õppetegevus ja selle arvelt suurendatakse lasteaia kohtade arvu. Juurde tekib 3 uut lasteaia rühma, neist üks erivajadustega lastele. Karjaküla lasteaias töötab praegu üks liitühm, kus lapsed vanuses 1,5-7 aastat. Edaspidi jääb sinna sõimerühm ja teised lapsed suunatakse Lehola rühmadesse. Karjaküla lasteaias käib 18 last, 3 neist on kohalikud, teised käivad mujalt omavalitsustest.

Lehola õppekohas õpib tänase seisuga 46 last, neist 39 on meie elanike registris (Kulnast 7 ja Karjakülalt 4), 3 Harkust, 2 Keilast ja 2 Põltsamaalt.

Lehola õppekoha kaotamine on emotsionaalselt raske otsus. Mõistan lapsevanemaid, kes täna selle nimel pingutavad, et volikogu otsust sellisel kujul vastu ei võetaks. Vallavalitsus vaatab haridusvõrgule suuremalt. Lehola õppekoha ümberkorraldamisega soovime lasteaiakohtade järjekorda vähendada. Lasteaiakohtade vajadus on väga suur. Lasteaiakohtade tagamine on omavalitsuse otsene ülesanne. Järjekorras on ca 180 last, neist 50-60 last peaksid vastavalt õiguskantsleri seisukohale koha saama 75 päeva jooksul. Oleme pakkunud lasteaiakohta Paldiskisse, aga enamusele vanematest see ei sobi, kuna sõit sinna ei ühti nende väljakujunenud logistikaga. Kui tähtaja jooksul kohta pakkuda ei ole, siis on vanematel õigus pöörduda kohtusse. Lehola õppekoha sulgemisega ei taha me Laulasmaa lasteaia probleemi lahendada, vaid luua kohti juurde.

Lehola õppekoha kaotamise protsessi käigus olen kohtunud nii paljude erinevate inimestega, eelkõige lapsevanemate ja õpetajatega. Oleme korraldanud küsitlusi, loomulikult oleme saanud lapsevanematelt negatiivse arvamuse ja nende vastuseis ongi arusaadav.

Laulasmaa Kooli hoolekogu 20-st liikmest ei avaldanud 10 oma arvamust, 2 olid erapooletud ja ülejäänud ei toetanud. Küll aga toetas seda õpilasesindus täies ulatuses.

Küllli Tammur: On tulnud tagasisidet, et kaasamise protsessi ei ole sisuliselt toimunud, sain info kirjalikult. Palun vallavanemal üle korrata, kuidas asjad menetlusse kaasamisega tegelikult on, kaua see on kestnud, kas ja kuidas on huvigruppe kaasatud. See eelnõu ei ole värske, vaid juba pikka aega olemas ning sealjuures olen ma ise viibinud mitmel kohtumisel lapsevanematega.

Jaanus Saat jätkas ettekannet. Protsess käib juba aasta algusest, esimene oli kohtumine õpetajatega 31. märtsil ja 20. aprillil toimus kohtumine lastevanematega. Kohtumisel leppisime kokku, et vallavalitsus astub sammu tagasi ja tellib analüüsi ning moodustab tööühma. Mul on olnud mitmeid kohtumisi Kaarel Kuusega küll ametlikus õhkkonnas kui vabas vestluses. Mina ise, abivallavanem Erki Ruben ja haridusosakonna juhataja Liivi Siim oleme suhelnud erinevate gruppidega, õpetajatele on antud sõnum, et kõik õpetajad saavad jätkata töötamist meie valla haridusasutustes. Laulasmaa Koolis ja teistes meie valla koolides on õpetajate puudus.

Samuti soovime väga, et Leholas õppinud lapsed jätkaksid õppimist meie valla koolides. Koolibussid käivad ja lapsed saaksid jätkata Vasalemma või Kloogal. Kui aga jätkata vanaviisi, siis peaks koolibuss sõitma sama marsruuti kahel korral ja see ei oleks rahaliselt mõistlik.

Kordan veelkord, et mõistan kõiki lapsevanemaid, oleme pakkunud personaalset suhtlemist, et selgitada milline on kellegi erisoov. Kui soovitakse laps panna Keila kooli, siis selles suhtes on toimunud läbirääkimised Keila linnapeaga. Seisame selle eest, et lapsed saaksid õppida seal, kus soovivad.

Täna peame siiski langetama selle emotsioone tekitanud raske otsuse, sest lasteasutuse ümberkorraldamise või ümberkujundamise otsus tehakse arvestusega, et sellest on võimalik teavitada kirjalikult Haridus- ja Teadusministeeriumi, lasteasutust ja vanemaid vähemalt viis kuud enne ümberkorraldamise või ümberkujundamise tähtaega. Pärast tänase eelnõu otsusena vastuvõtmist saame alustada reorganiseerimisega.

Küllli Tammur: Antud eelnõus on koos nii Laulasmaa Kooli tegevuse ümberkorraldamine, kui kahe uue haridusvaldkonna hallatava asutuse moodustamine. Klooga lapsevanemate ootused on kõrged, sest Kloogale põhikooli loomine annab nende lastele võimaluse jätkata õpinguid 7.-9.

klassini oma koolis. Samas annavad mitmed rahulolematud pöördumised vallavolikogu poole signaali sellest, et Lehola õppekohtade kaotamise suhtes pööratakse kohtusse. Selle peale tasub mõelda, aga samas ei ole see kartus põhjuseks eelnõu tagasilükkamiseks.

Jüri Alter: Haridus-, kultuuri- ja sotsiaalkomisjon arutas Laulasmaa Kooli ümberkorraldamise eelnõud 13.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati eelnõu suunata volikogule.

Küsimused, vastused ja sõnavõttud

Ena Soodla: Leholas ei ole ju ainuke kool, kus õpib vähe lapsi. Saan aru, et vallavalitsus proovib lasteaiakohtade vähesuse probleemi lahendada eeldades, et Keila-Joa ja Laulasmaa lapsi Leholasse toodaks.

Jaanus Saat: 2023. aasta eelarve eelnõud tutvustades rääkis lasteaiakohtade puuduse leevendamiseks moodulite soetamisest. Üks eraettevõtja pakub lastehoiuteenust Laulasmaal. Kuid kahjuks ei saa vaid nende meetmetega lahendada Laulasmaal lasteaiakohtade järjekordi. Enamus koolimajades on õpilaste tarbeks kohti. Ligi 400 valla elanike registris olevat last on valinud õppimiseks Keila Kooli või mõne teise omavalitsuse kooli sh käib üsna palju Lehola lapsi juba varasemalt Keilas koolis. Kloogal on õpilaste arv kasvamas.

Ena Soodla: Mis probleemi me tegelikult selle ümberkorraldamise otsusega lahendame?

Jaanus Saat: Suures pildis korrastame valla haridusvõrku ja loome uusi lasteaiakohti, nii saaksid ka Rummu ja Ämari piirkonna lapsed Leholas lasteaias käia.

Ena Soodla: Milline on mõjuanalüüs seoses Lehola õppekohtade likvideerimisega? Milline on sellest tulenev mõju selle piirkonna haridusteenuse kättesaadavusele?

Kas ei kardeta seda, et mujal koolikohtade saamiseks kantakse end mõne muu omavalitsuse elanike registrisse. Märkasid ebatäpsust õpilaste arvu andmetes.

Jaanus Saat: Valitsev soov on see, et kõik lapsed käiksid valla haridusasutustes. Rõhutan veelkord, et Lehola lapsed on suures osas teinud valiku juba varem Keila Kooli kasuks. Alates 2019. aastast on Lehola koolis õpilaste arv langustrendis. Vald ei ole nii rikas, et suudaks väikseid koole kaua üleval pidada. Vanematel on kogu aeg olnud õigus oma lastele kooli ja elukohta valida. Lasteaialapsed peavad aga saama lasteaias käia kodu lähedal. Eks pikemas perspektiivis selgub, milline on sellest tulenev mõju valla elanike arvule.

Ena Soodla: Leholas ei ole tegemist väikese kooliga, vaid väikese õppekohaga, mille personali haldab Laulasmaa Kool. Põhimõtteliselt tähendab see, et Lehola ostab teenust sisse. Minu küsimus puudutab asjaolu, et millest tuleneb ebatäpsus või õigemini erinevus riigi poolt kaetavate kulude osas st haridusvõrgu analüüsi andmed erinevad haridusministeeriumi andmetest üsna oluliselt.

Jaanus Saat: Riik annab õpetajate töötasudeks nn pearaha ühe õpilase kohta s.o 1749 eurot+sotsiaalmaks. Optimaalseks õpilaste arvuks klassis on arvestatud 24 õpilast. Kui klassis on õpilasi arvestuslikust normist vähem, siis maksab puudujääva osa omavalitsus oma eelarvest.

Haridusministeeriumi ja meie analüüsi vahel ongi erinevus, sest Lehola klassikoplektid ei ole 24-õpilasega. Lisaks võib mõningane andmete erinevus tulla sellest, et meie panime eelnõusse hetkeseisu andmed, haridusministeeriumi andmed pärinevad eelmise aasta novembrist.

Ena Soodla: Vald ei tohiks eirata lapsevanemate vastasseisu ja tekitada kogukonnas lõhet. Pöördumisel on palju allkirju ja seda fakti ei saa eirata. Vald peaks mõtlema, kuidas pakkuda sellist avalikku teenust, mis rahuldaks lapsevanemaid. Haridusteenuse osutamine on ju omavalitsusele seadusega pandud kohustus.

Jaanus Saat: Mõistan kogukonna vastumeelsust. Iga allkirja andnud lapsevanemaga võetakse ühendust selgitamiseks personaalselt välja, millises koolis nende laps soovib õppida ja kuidas vald saab valikus toeks olla. Meie soov ei ole kogukonda lõhkuda.

Armo Hiie: Minu küsimus on suunatud proua Liivi Siimule. Loen materjalidest, et Laulasmaa Kooli Lehola õppekohas I ja II kooliastme hariduse andmise lõpetamine võimaldab suurendada lasteaiakohtade arvu. Oktoobrikuu andmetest nähtub, et lasteaiakohtade arv ei olegi nii suured nt on järjekorras Leholas 1 laps, Karjakülas 0, Kloogal 16, Laulasmaal 49 last.

Liivi Siim: OÜ Geomeedia analüüsis on kasutatud eelmise aasta arvandmeid, praegu on need arvud palju suuremad.

Armo Hiie: Kas Lehola õppekohtade sulgemise eel kaaluti ka leebemaid variante nt õppetöö 1.-4. klassini või 1.-3. klassini? Kas selle kohta on tehtud ka võrdlevat analüüsi?

Liivi Siim: See variant oli hoolekogu ettepanekul kaalumisel. 1.-4. klass oleks 1,3 kooliastet, mille puhul kehtivad ikkagi samad nõuded kui kahe kooliastme puhul. Lihtsam oleks olnud 1 kooliastmega jätkata s.o 1.-3. klass, kuid ka selle astme puhul on vaja õppekava täitmiseks tingimusi nt kehalise kasvatuse tundide läbiviimiseks puuduvad ruumid+koht õues sportimiseks lisaks veel ruumid tööõpetuse- ja tehnoloogi tundide läbiviimiseks. Me ei suuda tänastes oludes koolimajas täita õppekava nõudeid. Prooviti ruume laiendada keldri arvelt, kuid see variant keelati Tervisekaitseameti poolt ära.

Kui koolis 1,3 kooliastet, siis suurenevad ka transpordikulud. Pealegi peavad lapsed pärast 4. klassi kooli vahetama ja siis veel pärast põhikooli, selline vintsutamine ei tule kasuks.

Üks variantidest oli ka liitklasside loomine, mis mulle isiklikult ei ole meeltnööda ja liitklasside puhul oleks kindlasti kannatanud õpitulemused. Et õppematerjal liitklassis hästi omandada, peaksid lapsed olema ikka väga andekad.

Armo Hiie: Liivi Siim, miks olete väikestele koolidele nii vastu? Olete saanud mittetulundusühingu materjalid 152 allkirjaga. Ma ei oska küll öelda palju neist on reaalselt need, kellel on huvi, et nende laps läheks Leholasse lasteaeda või kooli, ma ei ole selgeltnägija. Inimesed on tõsiselt mures, kas peame tõesti selle otsusega praegu edasi minema ja panema kõik allakirjutanud küüsi närides oma saatust ootama ja lootma panema, et äkki ikka jäävad õppekohad alles. Võiks maha istuda ja need lapsevanemad aruteludesse kaasama.

Töörühma, kus asju otsustati õppekoht siiski kaotada, võeti valitud inimesed vallavalitsusest ja hoolekogust. Klooga kooli põhikooliks muutmine ei ole neile ehk lahenduseks.

Kuidas suhtuda kõlavasse üleskutsesse „Tule meie valda elama!“. Arvan, et otsuse tulemusel kaotab vald elanikkondaja seega ka tulubaasi Keila või Saue arvelt. Koolikoha saamiseks peab sissekirjutus olema ju vastavas vallas.

Jaanus Saat: Keila linnaga on kokkulepe, et meie valla selle piirkonna lapsed saavad seal õppida.

Külli Tammur: 400 last käivad juba täna nendes koolides, kus soovivad, sõltumata sellest, et meil on olemas piirkondades koolid. Valikuvabadus on lapsevanematel alati olnud ja see peabki nii olema.

Armo Hiie: Mul on protseduuriline ettepanek. Lugege pöördumine hoolikalt läbi, sest selles ju palve, et täna ei pea otsust langetama.

Olga Kugal: Kas väidate, et vallavalitsus valetab ja kohtumisi selles küsimuses ei ole olnud? See väide ei ole normaalne.

Külli Tammur: Vallavanem just rääkis, et menetlemine on toimunud alates märtsikuust väga erinevate sihtgruppidega küll koos, küll eraldi.

Olga Kugal: Volikogus on seda ka arutatud juba aasta tagasi. Ei saa ju väita, et justkui rahvale valetatakse ja neid ei kaasata.

Külli Tammur: Mina isiklikult olen osa võtnud lastevanemate üldkoosolekust sel teemal, saalis oli palju lapsevanemaid.

Olga Kugal: Nüüd viimasel hetkel paisatakse volikogule mahukas materjal. Mina olen näinud Ämari kooli sulgemise protsessi, mis ei kulgenud valutul, kuid osutus võimalikuks ja lapsed käivad 25 km kaugusel koolis. Lehola lastel on vahemaad palju väiksemad, Vasalemma või Klooga kooli jõudmiseks on vaid 3-4 km. Mind tegelikult huvitab palju neist allkirja andnutest on kohalikud ja palju lapsi on meie elanike registrisse kantud.

Armo Hiie: Allkirja andnutest ei ole ükski aruteludel osalenud.

Olga Kugal: Kas nad ei teadnud või ei tundnud varem asja vastu huvi? Mainisin juba, et aasta tagasi oli see volikogus arutusel, kõigil oli võimalus asjaoludega tutvuda. Kas peame otsustamisega veel aasta viivitama?

Külli Tammur: Mina ise olen lastevanemate üldkoosolekul seisukohti selgitamas käinud. Vallavanem tegi mulle kokkuvõtte aasta jooksul toimunud kohtumistest. Täna pöördumise esitas poolteist tundi enne istungi algust detsembris moodustatud mittetulundusühing, kellega tõesti ei ole ühiskoosolekut peetud, aga me ei pidanudki seda tegema, sest nad ei ole menetluse osalised. Menetlusosalised on lapsevanemad ja nende esindajad, kelle nad ise on valinud hoolekogusse. Märtsikuust alates oleme korduvalt samade inimestega kohtunud, kelle hulgas oli

kindlasti ka selle MTÜ inimesi, aga see MTÜ ei puutugi praegu üldse asjasse. Küsimus on, kas lapsevanemaid on kaasatud ja mina ütlen, et jah, on kaasatud. Kui keegi ütleb, et tema seda ei usus, siis on üsna viljatu seda vestlust jätkata, sest kohtumised on toimunud, need on protokollitud, ülevaade on esitatud.

Olga Kugal: Sellepärast küsingi, et kas on mõttekas seda arutelu jätkata nendega, kes valeväiteid esitavad?

Tanel Lambing: Hoolekogu liikmena eelistaksin Leholas 1.-4. klassis õppetöö jätkamist. Komplekseelnõus on punkte, mida väga pooldatakse, aga Lehola õppekoha sulgemist ei toetatud. Subjektiivselt olen ma selle poolt, et veel mõni aasta jätkuks Leholas õppetöö. Olukord on terav ja keeruline, aga iga volikogu liige peaks hääletama oma mõtete ja südame järgi.

Juhan Idnurm: Meie ees on komplekseelnõu, Lehola õppekoha sulgemiseks oleks pidanud tegema eraldi eelnõu, sest see on nii valus teema.

Anti Pärtel: Kompleksotsus on ülevaatlikum, tuleb vaadata tervikut – soov oli kõik eesootavad muudatused terviklikult teie ette tuua, mitte ükshaaval jupitades. Eelnõu esimene punkt käsitleb Laulasmaa Kooli ümberkorraldamist.

Täna on Lehola kool Laulasmaa Kooli üks õppekohtadest. Sama olukord, kui oleks kaks paralleelklassi, millest 1 töötab ühes majas ja teine teises majas. Kui kaotame õhe neist ära, siis puht formaaljuriidiliselt kooli ju ei reorganiseerita. Et asi oleks iga kandi pealt selge, siis koostatigi komplekseelnõu. Laulasmaa kool reorganiseeritakse 31. augustist, enne seda on vanaviisi. Olen eelnõu koostamisse kaasatud ja olen nõus, et koolipidajal on õigus vaadata tervikpilti. Eelnõus ei ole juttu I või 1,3 kooliastme säilitamisest. Ei ole puudutatud vahendite kasutamise teemat. Seitsmest õpetajast viiele maksab töötasu vald omavahenditest.

MTÜ võib soovi korral teha erakooli ja omavalitsus saab sellelt teenust ostma hakata.

Sisuliselt on tegemist 6 õppeklassi kaotamisega. Reform algab 31. augustil 2023.

Külli Tammur: Ümberkorraldamist ei peaks volikogu tegelikult arutamagi ja Lehola õppekoha saaks sulgeda volikogu otsuseta kooli juhtkond. Läbipaistvuse ja avaliku huvi tõttu tõime selle komplekseelnõuna volikokku.

Anti Pärtel: Laulasmaa Kool oleks võinud selle otsuse teha ise kooli sisemise ümberkorraldamise menetlusega. Koolipidajana pidasime seda vajalikuks arutada, ehkki sisuliselt oleks see olnud nn kooli siseotsus.

Ena Soodla: Laulasmaa Kool poleks saanud Klooga kooli eraldamist otsustada.

Anti Pärtel: Vastavalt otsuse eelnõu punktis 2 toodule jagatakse kool kaheks ja tekib uus kool, kes peab taotlema uued dokumendid.

Külli Tammur: Haridusvõrgu korrastamisest parema ülevaate saamiseks on üks otsus kindlasti parem variant.

Juhan Idnurm: Klooga maja põhikooliks muutmine on väga positiivne. Järgmise aasta eelarve järgi valla kulu kasvab. Kas võidame või kaotame?

Jaanus Saat: Rahalist kokkuhoidu kindlasti ei tule ja see ei ole esilagu ka eesmärk.

Juhan Idnurm: Rahalist kokkuhoidu ei saavuta, teeme vaid inimeste elu keerukaks.

Ena Soodla: Palju uuest õppeaastast Lehola majja lapsi tuleks. Suur tung on Laulasmaa kooli pääsemiseks.

Jaanus Saat: Jaanuaris selgub palju lapsi kuhugi kooli I klassi õppima asub. Siis selgub ka see, kas Laulasmaa Koolis avatakse üks või kaks I klassi,

Juhan Idnurm: Kas koolibuss mahutab kõiki õpilasi?

Jaanus Saat: Täna koolibuss juba Lehola-Klooga marsruudil käib. Kui lapsi hakkab sõitma rohkem, siis tuleb vedajaga suurema bussi osas kokku leppida.

Juhan Idnurm: Milline oli 15-liikmelise töörühma arvamus Lehola õppekoha sulgemise osas?

Jaanus Saat: Arutleti palju ja arvamusi oli erinevaid. Lõplik arvamus kajastub teie ees olevas otsuse eelnõus.

Armo Hiie: Leholas on noorte osakaal suur ja küla on kasvava elanikkonnaga, õpilaste arv hakkaks ju tulevikus kasvama. Elamuehitus on ka aktiivsemaks muutunud.

Jaanus Saat: Leholas on 2022. aastal sündinud vaid 9 last ja ka elamuehituse kasv ei ole märkimisväärne. Toetun statistikale ja väljaantud ehituslubade arvule. See ei torka mitte kuidagi silma kui eriliselt aktiivse elamuehitusega piirkond.

Armo Hiie: Lehola piirkonda kuuluvad ka Kulna, Niitvälja ja Ohtu külad.

Jaanus Saat: Selles piirkonnas on kokku ca 300 elanikku

Tanel Lambing: Sellest piirkonnast on viimase 15 aastaga palju inimesi välja kirjutanud seoses laste Keilasse õppima asumisega, reaalselt elavad nad aga meie vallas.

Armo Hiie: Leholas asuv väike kool on positiivne ja sobiv ka neile, kes suures koolis ei kohane. Tahan teada, miks selle keskkonna lõhume?

Jaanus Saat: Lehola kool ei paista silma erivajadustega laste poolest, selliseid lapsi on ka teistes koolides. Ja ei tasu tekitada arvamust, nagu Lehola kool on väike kool, mille alternatiivid on ainult väga suured koolid. Klooga ja Vasalemma koolid on samuti väikesed koolid.

Ena Soodla: Analüüsi koostamisel korraldatud lapsevanemate küsitluse tulemustest selgub et tõmbekeskus on ikkagi Keila. Kas küsiti, mida nad vajaks ja mis meie valla haridusteenuses puudub? Miks nad on valinud teise omavalitsuse kooli?

Jaanus Saat: Nad on valiku Keila kasuks teinud seetõttu, et see asub nii lähedal ja ühiskondliku transpordi ühendus on nii hea. Keilas on muusikakooli maks 60 eurot kuus, meil 80 eurot. Keilas odavam seetõttu, et linn toetab oma elanikke osalustasu maksmise osas.

Külli Tammur: Kindlasti ei soovi kõik väikeses koolis käia ja olgem ausad Lehola kool ei paista selles osas kuidagi eriliselt silma, et just selle kooli asemel eelistatakse Keila kooli. Iga perekond valib personaalselt ja põhjused on erinevad. Suures koolis on huviringe rohkem, valikuid rohkem ja Keilas on ujula lausa kooli kõrval. Eks kõik omavalitsused mõtlevad sellele, kuidas elanikke juurde meelitada.

Ena Soodla: Minu huvi on see, et meie vallas oleks rohkem elanikke ja sellest tulenevalt ka suurem tulubaas.

Külli Tammur: Nüüd on küsimuste esitamine lõppenud. Tegelikult võib iga volinik esitada kaks küsimust. Täna sel istungil kasutasid aktiivsemad küsijad ka teiste normi kuhjaga ära. Kaks aktiivset küsijat kuuluvad ka volikogu hariduskomisjoni, kus eelnõu arutlusel oli ja seal toimus teil tegelikult täpselt samadel teemadel juba põhjalik arutelu.

Külli Tammur: Eelnõu algataja on teinud kirjaliku muudatusettepaneku.

Anti Pärtel: Eelnõus on mõningad muudatused tähtaegades ehk toimingute ajajoones ja selguse loomiseks tegi vallavalitsus järgmised muudatusettepanekud eelnõusse „Laulasmaa Kooli ümberkorraldamine“:

1. Otsuse eelnõu lk 4 II rida lause „Lisaks on enamik kooli klassidest liitklassid“ tuleb välja võtta, kuna tegemist ei ole tänase olukorraga. See võib tekkida, kui õppekoht jätkaks olemasoleval kujul tegevust.

2. Muuta otsuse eelnõu resolutiivosa järgmiselt:

2.1 jätta punkti 1 sõnastusest välja sõnad „alates 1. septembrist 2023“;

2.2 lisada punkti 1.3 pärast sõna „eraldada“ sõnad „31.augustist 2023“;

2.3 lisada punkti 3 pärast sõnu „Lustipesa Lasteaed“ sõnad „mis alustab õppe- ja kasvatustegevust 1. septembrist 2023, järgmistes õppekohtades“.

Parema ülevaate saamiseks kuvati muudatustega otsustava osa tekst seinale:

„1. Korraldada Laulasmaa Kooli (registrikood 75034324) tegevus ~~alates 1. septembrist 2023~~ ümber järgmiselt:

1.1 lõpetada 30. juunist 2023 Laulasmaa Kooli Lehola koolimajas koolitustegevus põhikooli I ja II astmes;

1.2 tagada alates 1. juulist 2023 Lehola koolimajas põhikooli I ja II astmes õppinud õpilastele võimalus jätkata õppetööd Laulasmaa Koolis, Laulasmaa Kooli Klooga koolimaja baasil loodavas Lodijärve Koolis või lapsevanema valikul muus õppeasutuses;

1.3 eraldada **31.augustist 2023** Laulasmaa Koolist Klooga õppekoht (koolimaja), Klooga lasteaed, Lehola õppekoht (koolimaja) ja lasteaed ning Lehola Kooli filiaalina Karjaküla lasteaia rühm;

1.4 jätkata Laulasmaa Kooli tegevust lasteaed-põhikoolina Laulasmaa koolimajas ja lasteaias aadressil Kloogaranna tee 20, Laulasmaa küla, Lääne-Harju vald, 76702 Harju maakond.

2. Asutada Laulasmaa Koolist eraldatud Klooga õppekoha (koolimaja) baasil Lääne-Harju Vallavalitsuse hallatav 9. klassiline põhikool Lodijärve Kool asukohaga Aedlinna tee 5, Klooga alevik, Lääne-Harju vald, 76703 Harju maakond, mis alustab õppe- ja kasvatustegevust 1. septembrist 2023.

3. Asutada Laulasmaa Koolist eraldatud Klooga lasteaia, Lehola lasteaia ja Karjaküla lasteaia rühma baasil Lääne-Harju Vallavalitsuse hallatav koolieelne lasteasutus Lustipesa Lasteaed, **mis alustab õppe- ja kasvatustegevust 1. septembrist 2023, järgmistes õppekohtades:**

3.1 Leholas, aadressil Orisküla tee 20, Lehola küla, Lääne-Harju vald, 76612 Harju maakond;

3.2 Kloogal, aadressil Maeru tee 4, Klooga alevik, Lääne-Harju vald, 76703 Harju maakond;

3.3 Karjakülas, aadressil Keila tee 7, Karjaküla alevik, Lääne-Harju vald, 76620 Harju maakond.“

Juhan Idnurm: Kas muudatusettepanekuid ei oleks saanud kõigile volikogu liikmetele varem saata?

Külli Tammur: Haridus,- kultuuri- ja sotsiaalkomisjon arutas muudatusettepanekuid oma koosolekul. Muudatusettepanekud on esitatud kirjalikult vastavalt põhimäärusele.

Armo Hiie: Teen ettepaneku teha vaheaeg pikkusega 3 minutit.

Külli Tammur: Jätkame istungiga kell 18.51.

Istung jätkus kell 18.52

- **Volikogu liige Valentina Pivovara lahkus kell 18.52.**
- **Volikogu liige Nikolai Pitsugov ei saanud pärast vaheaega õigeaegselt istungite ruumi.**

Külli Tammur: Teen ettepaneku hääletada muudatusettepanekute suhtes ühtse paketina.

Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on eelnõusse tehtavate muudatuste poolt.

Hääletamisel osales 14 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

6.1 kinnitada poolthälteenamusega volikogu otsus eelnõusse „Laulasmaa Kooli ümberkorraldamine“ muudatusettepanekud eeltoodud kujul (poolt 11 volikogu liiget, 3 volikogu liiget olid erapooletud).

- **Volikogu liige Nikolai Pitsugov naases istungite ruumi.**

Külli Tammur: Palun volikogu liikmetele käega märku anda, kes on muudetud eelnõu otsusena vastuvõtmise poolt.

Hääletamisel osales 15 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

6.2 kehtestada poolthälteenamusega muudetud volikogu 20.12.2022 otsus nr 93 „Laulasmaa Kooli ümberkorraldamine“ (poolt 11 volikogu liiget, 3 volikogu liiget olid vastu, 1 volikogu liige oli erapooletu).

Volikogu esimees Külli Tammur kuulutas kell 18.55 välja 10-minutilise vaheaja.

- **Volikogu liige Tanel Lambing lahkus istungilt kell 18.55**

Istung jätkus kell 19.05

PÄEVAKORRAPUNKT 7

Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 29 „Lääne-Harju Huvikeskuse põhimäärus“ muutmine

Kuulati haridus-, kultuuri- ja noorsootöö osakonna juhtaja Liivi Siimu ettekannet. Vallavolikogu kehtestas 17.12.2019 Lääne-Harju Huvikeskuse põhimääruse, mille paragrahvis 3 on sätestatud asutuse ametlik asukoht ja tegutsemiskohad. Põhimäärust muutva eelnõu määruse vastuvõtmisega ajakohastatakse Lääne-Harju Huvikeskuse tegutsemiskohtade aadresse, ühtlustatakse nende nimetusi ning tekib võimalus edaspidi asutuse täiendavate tegutsemiskohtade lisandudes asutuse põhimäärust selle tõttu mitte muuta.

Vajadus asutuse põhimäärust muuta tuleneb muudatustest huvikeskuse hallatavate objektide asukohtades. Vasalemma ja Rummu alevikus on huvikeskuse noortetuba kolinud teise asukohta ja tekkinud on võimalus täiendada noortetuba avamiseks Laulasmaa külas.

Määrusega muudetakse kehtiva määruse paragrahvi 3 lõike 2 punkte 2, 4, 5 ja 6.

Paragrahvi 3 lõike 2 punkti 2 kehtivas sõnastuses „Vasalemma noortetuba aadressil Haapsalu

mnt 7, Vasalemma alevik, Lääne-Harju vald, 76101 Harju maakond“ muudetakse noortetuba aadressi. Uus sõnastus: „Vasalemma noortetuba aadressil Ranna tee 8, Vasalemma alevik, Lääne-Harju vald, 76101 Harju maakond“.

Ühtlustamiseks huvikeskuse hallatavate objektide nimetusi muudetakse paragrahvi 3 lõike 2 punkti 4 seni kehtivat sõnastust „Ämari noorte- ja kogukonnaruumid ning spordisaal aadressil Lennu 18, Ämari alevik, Lääne-Harju vald, 76102 Harju maakond“ ning punktis 6 nimetatud hallatava objekti nimetust „Paldiski noorte ja huvitegevuse ruumid aadressil Rae 38, Paldiski linn, Lääne-Harju vald, 76806 Harju maakond“. Nimetatud punktide uus sõnastus on vastavalt: „Ämari noortetuba aadressil Lennu 18, Ämari alevik“ ning „Paldiski noortetuba aadressil Rae 38, Paldiski linn, Lääne-Harju vald, 76806 Harju maakond“.

Paragrahvi 3 lõike 2 punkti 5 kehtiva sõnastuse „Rummu noorte ja kogukonnaruumid aadressil Sireli 14, Rummu alevik, Lääne-Harju vald, 76102 Harju maakond“ muutmiseks saab hallatava objekti aadressiks Aia 5, Rummu alevik, Lääne-Harju vald, 76102 Harju maakond ning vastavaks nimetuseks „Rummu noortetuba“.

Seoses käesoleval aastal tekkinud võimalusega avada noortetuba Laulasmaal täiendatakse määrusega kehtiva põhimääruse paragrahvi 3 lõikega 3 järgmises sõnastuses: „(3) Huvikeskus võib tegutseda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tegutsemiskohtadele ka muudes tegutsemiskohtades.“.

Jüri Alter: Haridus-, kultuuri- ja sotsiaalkomisjon arutas Lääne-Harju Huvikeskuse põhimääruse muutmise eelnõud 13.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati eelnõu suunata volikogule.

Küsimusi ei esitatud.

Küllli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on eelnõu määrusena kehtestamise poolt.

Hääletamisel osales 14 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

7.1 kehtestada ühehäälselt volikogu 20.12.2022 määrus nr 23 „Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 29 „Lääne-Harju Huvikeskuse põhimäärus“ muutmine“ (poolt 14 volikogu liiget).

PÄEVAKORRAPUNKT 8

Lääne-Harju Vallavolikogu 26.01.2021 määruse nr 2 „Korterelamute õuealade haljastuse ja hoovide korrastamise toetuse maksmise tingimused ja kord“ muutmine

Kuulati abivallavanema Erki Rubeni ettekannet. Muudetavasse määrusesse lisatakse toetuse taotlejateks ka aiandusühistud prügikonteinerite hoiustamise kohtade (sh jäätmemajade) rajamiseks.

Muudatuse eesmärgiks on soodustada lisaks korteriühistutele liigiti kogumisele üleminekut ka aiandusühistute piirkonnas, kes täna korraldavad või on valmis korraldama ühist jäätmete liigiti kogumist. Aiandusühistutest järgmine samm kaugemas tulevikus võiks olla juba hajaasustuse piirkondades kogukondlikud lahendused, näiteks kogukondlikud ringlusmajad, juhul kui külaseltsid oleksid valmis neid ühiselt haldama.

Toetuse maksimaalne suurus aiandusühistute jäätmemajade rajamiseks on kuni 2000 eurot taotleja kohta. Toetuse saamise eelduseks on, et vähemalt pooled kogu ühistu territooriumil asuvatest kinnistutest liituvad ühise kogumisega.

Täiendavalt lisatakse määrusesse nõue, et prügikonteinerite hoiustamise kohtade rajamise korral peavad taotlejad tagama liigiti kogumise järgmistele jäätmeliikidele: biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed, paber ja papp, segapakend, segaolmejäätmed ja lisaks peab olema loodud valmisolek suurjäätmete kogumiseks vahetult enne veopäeva. Prügikonteinerite hoiustamise

kohtade rajamise korral tuleb toetuse kasutamise aruande juurde kohustusliku dokumendina lisada ka muudetud jäätmeveo teenusleping, millest on näha, et taotleja on tellinud liigiti kogutud jäätmete äraveoks vastava teenuse.

2021. aastal määrati korterelamute õuealade haljastuse ja hoovide korrastamiseks toetust summas 37 733,79 eurot (18 taotlust) ja 2022. aastal kokku 43 904,84 eurot (22 taotlust).

Kõige enam on toetatud prügimajade rajamist, teisel kohal on parkimisalade parendamine sh parkimiskohade rajamine.

Nikolai Pitšugov: Keskkonna- ja planeeringutekomisjon arutas eelnõud 12.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule.

Küsimused ja vastused

Armo Hiie: Palun täpsustust, kuidas liigituvad sööklajajäätmed?

Erki Ruben: Mõiste sööklajajäätmed tuleneb jäätmeseadusest.

Juhan Idnurm: Kas jäätmemajadel on olemas mingi tüüplahendus? Kas neisse on võimalik erinevaid konteinereid mahutada?

Erki Ruben: Vallal on lahendus olemas, kuid taotlejatel ei ole kohustust seda lahendust kasutada. Taotluste hindamisel on oluline, et jäätmemajja on võimalik paigaldada konteinerid erinevatele jäätmeliikidele.

Kalev Laast: Kas hindamisel on oluline palju aiandusühistu liikmeid peab olema?

Erki Ruben: Aiandusühistu liikmete arv ei ole oluline, aga vähemalt 50% liikmetest peab olema liitunud.

Külli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on eelnõu määrusena kehtestamise poolt.

Hääletamisel osales 14 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

8.1 kehtestada ühehäälselt volikogu 20.12.2022 määrus nr 24 „Lääne-Harju Vallavolikogu 26.01.2021 määruse nr 2 „Korterelamute õuealade haljastuse ja hoovide korrastamise toetuse maksmise kord ja tingimused“ muutmine“ (poolt 14 volikogu liiget).

PÄEVAKORRAPUNKT 9

Arvamuse andmine Tatramäe II kruusakarjääri korrastamisprojektile

• Volikogu liige Eduard Hmeljov lahkus istungilt kel 19.15

Kuulati abivallavanema Erki Rubeni ettekannet. OÜ J.Viru Markšeideribüroo esitas 29.01.2020 kooskõlastamiseks aktsiaseltsi Kiirkandur tellimusel Tatramäe II kruusakarjääri korrastamisprojekti.

Aktsiaseltsile Kiirkandur on antud Keskkonnaameti korraldusega maavara kaevandamiseks keskkonnaluba, mille alusel kaevandatakse ehitusliiva ja –kruusa Audevälja külas riigimaal asuva Tatramäe kruusamaardla Tatramäe II kruusakarjääri mäeeraldisel. Maavara kaevandamiseks väljastatud keskkonnaloa kohaselt on määratud kaevandatud maa kasutamise sihtotstarbeks tehisveekogu.

Tatramäe II kruusakarjääri korrastamisprojekti aluseks on Keskkonnaameti poolt esitatud korrastamistingimused, mille menetluses andis vallavolikogu 30.04.2018 otsusega nr 65 arvamuse. Keskkonnaameti poolt väljastatud korrastamistingimuste üheks tingimuseks on muuhulgas korrastamisprojekti kooskõlastamine vallavalitsuse ja kohalike elanike esindajatega. Korrastamistingimuste kohaselt tuleb maavaravaru kaevandamisega rikitud maa-ala korrastada tehisveekoguks, millega külgnev ala kujundada kohalikele elanikele suunatud ujumis- ja puhkekohaks, kuhu rajatakse ohutut vetteminekut tagavad kalded.

Vallavalitsus on korrastusprojekti edastanud kohalike elanike esindajatele, kaasanud menetlusse Muinsuskaitseameti, küsinud täiendavaid selgitusi Keskkonnaametilt. Lisaks korraldas vallavalitsus 28.06.2021 karjääris kohapeal korrastamise projekti arutelu, kus osalesid AS-i Kiirkanduri esindajad ja kohalikud elanikud. Kohtumisel osapoolte vahel konkreetsete kokkulepeteni ei jõutud. Kohalike elanike soovi arvestades edastas vallavalitsus 2021. aasta juulis kruusakarjääri korrastamise projekti materjalid kogukonnakomisjonile arutamiseks. Kogukonnakomisjon arutas teemat 02.09.2021 toimunud koosolekul, kus lepidi kokku, et ettepanekud koostatakse ja esitatakse vallavalitsusele. Ettepanekuid kogukonnakomisjoni poolt vallavalitsusele esitatud ei ole.

Vallavalitsuse hinnangul ei ole Tatramäe II kruusakarjääri korrastamise projekti üle otsustamisega võimalik enam viivitada ja seetõttu suunabki otsustamise volikogule, et teemat arutada ja selle üle otsustada suuremas ringis.

Tatramäe II kruusakarjääri korrastamise projekti materjalid (sh graafilised lisad) on leitavad:

https://drive.google.com/drive/folders/131IJWjtAkX9emNNZNBclBrYAjvObbp7B?usp=share_link

Projekti koostamisel andis kaldapääsukestele sobivate elutingimuste rajamiseks soovitusi MTÜ Eesti Ornitoloogiaühingu karjääride linnustiku spetsialist Liis Keerberg, kelle soovitustest lähtuti Tatramäe II kruusakarjääri korrastamise projekteerimisel. Arvestades kaldapääsukese eelistusi elupaikadele ei ole otstarbekas rajada karjääri lõplikul korrastamisel sellele liigile elupaikasad, vaid projektis nähakse ette kaevandamise kestel neile ajutiste elupaikade rajamine kuni maavara kaevandamise lõppemiseni.

Korrastatavale alale säilitatakse ligipääsuteed või rajad.

Tatramäe II kruusakarjääri korrastamisel kasutatakse sarnaseid masinaid nagu maavara kaevandamisel - buldooser, kopplaadur, ekskavaator.

Tehnilise korrastamise käigus säilitatakse ka korrastatavale alale ligipääs, likvideeritakse kaevandamisega seotud teed, platsid jm sellekohased rajatised. Korrastatav ala korrastatakse selliselt, et ala reljeef ja pinnavormid oleksid võimalikult looduslähedased, sobituksid ümbritsevasse keskkonda ning oleksid ohutud seal liikuvatele inimestele ja loomadele.

Bioloogiline korrastamine on planeeritud korrastatava maa veepealsetele nõlvadele (v.a ujumis- ja puhkekoht), mis korrastatakse 1,2 ha suuruseks rohumaaks ning korrastatava maa kirdenurk korrastatakse 0,49 ha suuruseks metsamaaks, mille metsastamisel kasutatakse harilikku mändi.

Keskkonnaamet toetub eksperthinnangutele, varasemale kirjavahetusele ja on arvamusel, et Ohu ohvriallika vooluhulk on seotud Tatramäe II karjääri veetasemega ja ei ole ohustatud tingimusel, kui karjääris jätkub kaevandamine veetaset alandamata.

Arvestades korrastamise projekti menetluskäiku ja asjaolusid ja kruusakarjääri korrastamisprojekti materjale tehakse vallavalitsuse poolt volikogule ettepanek kooskõlastada Tatramäe II kruusakarjääri korrastamisprojekt.

Nõusoleku korrastamisprojekti rakendamiseks annab Keskkonnaamet, kes kontrollib, kas korrastamisprojekt on koostatud Keskkonnaameti poolt väljastatud tingimusi arvestades.

Nikolai Pitšugov: Keskkonna- ja planeeringutekomisjon arutas eelnõud 12.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule.

Küsimusi ei esitatud.

Erki Ruben ettekandjana tegi kirjaliku ettepaneku otsuse punkti 1.1 sõnastuse muutmiseks, kuna eelnõus olev punkt seab tingimusi, milleks volikogul puudub õigus.

Otsuse punkt 1.1 uus sõnastus kuvati seinale ja see on järgmine: „1.1 Keskkonnaametil kaaluda korrastusprojekti rakendamiseks vajaliku nõusoleku andmise menetluses Muinsuskaitseameti kirjas nr 5.1-17.6/492-3 seatud piirangutega arvestamist;“

Külli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on muudatusettepaneku ja otsuse punkti 1.1 uue sõnastuse poolt.

Hääletamisel osales 13 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

9.1 nõustuda ühehäälselt volikogu 20.12.2022 otsuse eelnõu punkti 1.1 sõnastuse muutmise ja sõnastada see järgmiselt: „1.1 Keskkonnaametil kaaluda korrastusprojekti rakendamiseks vajaliku nõusoleku andmise menetluses Muinsuskaitseameti kirjas nr 5.1-17.6/492-3 seatud piirangutega arvestamist;“ (poolt 13 volikogu liiget)

Külli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on muudetud otsuse eelnõu otsusena kehtestamise poolt.

Hääletamisel osales 13 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

9.2 kehtestada ühehäälselt muudetud volikogu 20.12.2022 otsus nr 94 „Arvamuse andmine Tatramäe II kruusakarjääri korrastamisprojektile“ (poolt 13 volikogu liiget).

PÄEVAKORRAPUNKT 10

Lääne-Harju Vallavolikogu 29.06.2021 otsuse nr 53 „Lääne-Harju valla teede nimekirja kinnitamine“ muutmine

Kuulati abivallavanema Erki Rubeni ettekannet. Vallavolikogu 29.06.2021 otsusega nr 53 kinnitati valla teede nimekiri, mida on eelnevalt muudetud volikogu poolt juba üheksa otsusega. Muutmiseks on olnud erinevaid põhjuseid. Lääne-Harju valla teede nimekirja tuleb käesoleva otsusega taaskord muuta.

- Maa-ameti 26.05.2022 korraldusega nr 1-17/22/1153 otsustati anda valla munitsipaalomandisse vallas asuvad 17 transpordimaa katastriüksust. Osadel katastriüksustel puudusid teed või need ei vastanud tee seisundinõuetele, osa teid oli juba kantud kohalike teede nimekirja kohaliku teena, kuid lisandus ka uusi teid, mistõttu teede nimekiri vajab muutmist järgmiselt:

1. Paldiski linnas Põdra tee L4 kinnisasjal asub Alajaama tee 94 m pikkune teelõik, mis määratakse kohalikuks teeks.

2. Paldiski linnas Mereääre tänav L1 kinnisasjal asub Mereranna põik 281 m pikkune tee, mis määratakse teelõiguseks 0 m - 281 m kohalikuks teeks.

3. Paldiski linnas Pangapealse tee L1 kinnisasjal asuv Pangapealse tee 66 m pikkune teelõik 546 m – 612 m määratakse kohalikuks teeks.

4. Paldiski linnas Majaka tee kinnisasjal asub Majaka tee 612 m pikkune teelõik, mis ei vasta majandus- ja taristuministri määrusega sätestatud seisundinõuetele. Arvestades investeringu suurust, mis tagaks kehtivatele nõuetele vastava tee seisukorra antud lõigus ja avaliku huvi puudumist, kuna teelõigu piirkonnas ei ole püsielanikke ning teelõik paikneb Pakri maastikukaitse alas, on otstarbekas Majaka tee teelõik 0 m – 612 m jätta erateeks ja mitte lisada kohalike teede hulka.

5. Vasalemma alevikus Murrulaane tänava kinnisasjal asub Murrulaane tänav 163 m pikkune teelõik 0 m – 163 m, mis määratakse kohalikuks teeks.

- Maa-ameti 31.05.2022 korraldusega nr 1-17/22/1191 otsustati anda valla munitsipaalomandisse vallas asuvad 37 katastriüksust. Osadel katastriüksustel puudusid teed või need ei vastanud tee seisundinõuetele, osa teid oli juba kantud kohalike teede nimekirja avaliku teena, mistõttu on vaja teede nimekirja muutmise.

1. Paldiski linnas Ingeri tee L1 kinnisasjal asub 746 m pikkune Ingeri tee. Teelõik 2058 m – 2804 m ei vasta majandus- ja taristuministri määrusega sätestatud seisundinõuetele. Arvestades investeringu suurust, mis tagaks kehtivatele nõuetele vastava tee seisukorra antud lõigus ja avaliku huvi puudumist, kuna teelõigu piirkonnas ei ole püsielanikke, on otstarbekas Ingeri tee teelõik 2058 m – 2804 m teelõik jätta erateeks ning selles osas teede nimekirja ei muudeta.

3. Paldiski linnas Leetse tee 41a kinnisasjal asuv teelõik on juba Leetse tee 235 m pikkuse teelõigu 4012 m – 4247 m osas määratud kohalikuks teeks, mistõttu selle kinnisasja osas teede nimekirja ei muudeta. Samal kinnisasjal asub 136 m pikkune Tee 66. Teelõik 0 m – 136 m ei vasta majandus- ja taristuministri määrusega sätestatud seisundinõuetele. Arvestades investeringu suurust, mis tagaks kehtivatele nõuetele vastava tee seisukorra antud lõigus ja avaliku huvi puudumist, kuna teelõigu piirkonnas ei ole püsielanikke, on otstarbekas Tee 66 teelõik 0 m – 136 m jätta erateeks ning mitte lisada kohalike teede hulka.

4. Paldiski linnas Paistu tee kinnisasjal asuv Tee 58 123 m pikkune teelõik 0 m – 123 m määratakse kohalikuks teeks.

5. Paldiski linnas Paistu tee L1 kinnisasjal asuv Tee 58) 130 m pikkune teelõik 318 m – 448 m määratakse kohalikuks teeks.

6. Rummu alevikus Tiiru tee L1 kinnisasjal asuv Tiiru tee 403 m pikkune teelõik 665 m – 1068 m määratakse kohalikuks teeks.

7. Vesikikülas Metsapere tee kinnisasjal asuv Metsapere tee 717 m pikkune teelõik 0 m – 717 m määratakse kohalikuks teeks.

18.oktoobril 2022 viidi Keila-Joa alevikus läbi paikvaatlus, mille käigus tuvastati, et Pargi allee teelõik alates 765 m kuni 1255 m riigimaanteega ristumisel ei vasta majandus- ja taristuministri määrusega sätestatud seisundinõuetele. Arvestades investeringu suurust, mis tagaks kehtivatele nõuetele vastava tee seisukorra antud lõigus ja avaliku huvi puudumist, kuna teelõigu piirkonnas ei ole püsielanikke ning teelõik paikneb Türisalu maastikukaitse alas, on otstarbekas Pargi allee 765 m – 1255 m teelõigud välja arvata kohalike teede hulgast.

Lähtuvalt eeltoodud asjaoludest muudetakse teede nimekirja lisa 1.

Otsusel on mõju vallaelarvele. Nimekirja on lisatud 1977 m kohalikke teid, mille seisundinõuete tagamise ja hoolduse kulu jääb valla kanda. Valla hoolduskohustus väheneb 490 m osas. Kokku lisandub 1487 m kohalikke teid.

Nikolai Pitšugov: Keskkonna- ja planeeringutekomisjon arutas eelnõud 12.12.2022 toimunud koosolekul, kus otsustati see suunata volikogule.

Küsimusi ei esitatud.

Küllli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on otsuse eelnõu otsusena kehtestamise poolt.

Hääletamisel osales 13 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

10.1 kehtestada ühehäälselt volikogu 20.12.2022 otsus nr 95 „Lääne-Harju Vallavolikogu 29.06.2021 otsuse nr 53 „Lääne-Harju valla teede nimekirja kinnitamine“ muutmise“ (poolt 13 volikogu liiget).

PÄEVAKORRAPUNKT 11

Lääne-Harju Vallavolikogu 30.08.2022 otsuse nr 59 „Vallavara võõrandamine enampakkumisel“ muutmise

- **Volikogu liige Ena Soodla taandas end kell 19.25 ja lahkus volikogu istungite ruumist.**

Kuulati abivallavanema Erki Rubeni ettekannet. Vallavolikogu 30.08.2022 otsuse nr 59 „Vallavara võõrandamine enampakkumisel“ alusel viis vallavalitsus 05.10.2022 läbi valla omandis oleva Vasalemma alevikus asuva Haapsalu mnt 7 kinnistu enampakkumise. Enampakkumise võitis ainsa pakkujana Fidus Invest OÜ alghinnaga 50 000 eurot. Vallavalitsus

kinnitas enampakkumise tulemused 11.10.2022 ja teavitas sellest enampakkumise võitjat. Eelnimetatud vallavolikogu otsuse punkti 2.5 kohaselt tuli enampakkumise võitjaga sõlmida müügileping ja asjaõigusleping ühe kuu jooksul pärast enampakkumise tulemuste kinnitamist. Pärast enampakkumise tulemuste kinnitamist selgus, et müüdava kinnisasja elektri liitumispunkti kaudu toimib Vasalemma aleviku tänavavalgustus, mistõttu oli vajalik uues elektri liitumises kokkuleppimine ja tehingut ei olnud võimalik sõlmida volikogu poolt määratud tähtaegaks. Notari aeg on broneeritud 28.12.2022, kuid ettenägematuteks asjaoludeks pikendatakse tähtaega 15. jaanuarini 2023. Seega on vaja muuta otsuse punkti 2.3 ja sõnastada see alljärgnevalt:

„2.5 enampakkumise võitjaga sõlmitakse müügileping ja asjaõigusleping hiljemalt 15. jaanuaril 2023;“

Otsusel on finantsmõju valla eelarvele, otsusest sõltub kas 50 000 eurot laekub valla eelarvesse hiljemalt 15. jaanuaril 2023 või mitte, samuti hoitakse kinnistu võõrandamisega kokku hoone küttekulusid ja kaob vajadus hoone renoveerimiseks kulutusi teha.

Simo Vesikioja: Eelarve- ja majanduskomisjon arutas eelnõud 13.12.2022 toimunud koosolekul, kus see otsustati suunata volikogule.

Küsimusi ei esitatud.

Küllli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on otsuse eelnõu otsusena kehtestamise poolt.

Hääletamisel osales 12 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

11.1 kehtestada ühehäälselt volikogu 20.12.2022 otsus nr 96 „Lääne-Harju Vallavolikogu 30.08.2022 otsuse nr 59 „Vallavara võõrandamine enampakkumisel“ muutmise“ (poolt 12 volikogu liiget).

PÄEVAKORRAPUNKT 12

Lääne-Harju valla ettepanek Harju maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskavasse

- **Volikogu liige Ena Soodla saabus istungite ruumi kell 19.29**

Erki Ruben: Kuna ettekandja Kadri Kurm pidi istungilt lahkuma seoses lapse ootamatu haigestumisega, siis teen ettekande tema eest.

Kuulati abivallavanema Erki Rubeni ettekannet. Harju maakonna arengustrateegia tegevuskava koostatakse neljaks aastaks ja vaadatakse üle ning uuendatakse igal aastasel.

Lääne-Harju vallalt oodatakse tegevuskavasse kahte üle oma omavalitsuse piire ulatuva mõjuga tegevust või objekti. Tegevuskavasse soovib meie vald lisada järgmised tegevused:

1. Kergliiklusteede tervikuks ühendamine, mille eesmärk on ühendada omavahel olemasolevad kergliiklusteede lõigud ja luua eeldused rattaringluse toimimiseks ning rajamiseks. Selleks on vaja välja ehitada järgmised lõigud: Paldiski-Keila, Vasalemma-Lehola, Määra-Harju-Risti, Laulasmaa-Lohusalu ja Keila-Joa Vääna.

Ajakava: projekteerimine aastatel 2023-2025 ja ehitus aastatel 2025-2029. Selle tegevuse maksumus on 8 700 000 eurot.

Koostööpartnerid: Transpordiamet, Keila Linnavalitsus ja Harku ning Saue Vallavalitsused.

2. Loomade varjupaiga rajamine Karjaküla alevikku, mille eesmärk on Harjumaa kohalike omavalitsustega koostöös rajada lemmiklooma pidamise nõuetele vastav ja kaasaegne loomade varjupaik.

Ajakava: projekteerimine 2023. aastal ja ehitus 2024. aastal, tegevuse maksumus 1 000 000 eurot.

Koostööpartnerid: Saue, Harku ja Saku Vallavalitsused.

Maakonna tegevuskava tegevustele on võimalik taotleda kaasrahastust maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeetmest (MATA). MATA 2023. aasta voor avatakse 2022. aasta detsembris.

Käesoleva otsusega esitame omapoolsed ideed tegevuskavasse ja tegevuskavas olevatele ideedele saame küsida toetust detsembris avanevast toetusmeetmest.

Mõju valla eelarvele võib tekkida meetmetest rahastuse saamisel omafinantseeringu osa katmiseks. MATA meetmes on toetuse osakaal maksimaalselt 75%.

Külli Tammur: Tegemist on pikaajaliste investeringute projektidega. Märgitud tegevuste rahastamine projektist ei ole kindel, sest Harju maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskavasse esitavad taotlusi kõik Harjumaa omavalitsused. Taotluste põhjal koostatakse pingerida.

Simo Veskiõja: Eelarve- ja majanduskomisjon arutas eelnõud 13.12.2022 toimunud koosolekul, kus see otsustati suunata volikogule.

Küsimused ja vastused

Ena Soodla: Kui suur on valla omaosalus?

Erki Ruben: Kuna projekte rahastatakse meetmest kuni 75% ulatuses, siis peab arvestama ca 35%-lise omaosalusega.

Juhan Idnurm: Kuhu praegu vallast püütud hulkuvad loomad viiakse?

Erki Ruben: Vallal on leping Tallinna Loomade Varjupaiga MTÜ-ga, kuhu toimetatakse valla avalikust ruumist leitud loomad. Sageli toimetavad ka inimesed ise loomi varjupaika, kust saadetakse arve vallale. Kui selgub, et loomal on omanik, siis tasub arve omanik. Varjupaigas hoitakse loomi 2 nädalat.

Simo Veskiõja: Kui suur on seni valla eelarvest makstav kulu olnud?

Erki Ruben: Täpset summat ei ole käepärast, aga 25 000-30 000 eurot aastas. Põhiliselt on varjupaika toimetatud kasse, koorte varjupaigas hoidmine on liga kümme korda kallim.

Külli Tammur: Palun volikogu liikmetel käega märku anda, kes on otsuse eelnõu otsusena kehtestamise poolt.

Hääletamisel osales 13 volikogu liiget.

OTSUSTATI:

12.1 kehtestada ühehäälselt volikogu 20.12.2022 otsus nr 97 „Lääne-Harju valla ettepanek Harju maakonna arengustrateegia 2035+ tegevuskavasse“ (poolt 13 volikogu liiget).

PÄEVAKORRAPUNKT 13

Informatsioon ja kohalalgatatud küsimused

13.1. Laulasmaa kooli direktori töösuhete lõpetamine

13.2. Maa korralise hindamise mõjust maamaksule

13.3 Talvise teehoiu korraldamine

Tänane istung on olnud pikk ja pingeline, aga viimane päevakorrapunkt on samuti oluline.

13.1. Laulasmaa kooli direktori töösuhete lõpetamine

Jaanus Saat: Laulasmaa Kooli direktori töösuhete lõpetamisega seonduvalt on levimas erineva sisuga kuulujutte ja soovin selles küsimuses esitada tegelikud asjaolud.

Laulasmaa Kooli direktor Kristi Põldoja võeti Laulasmaa Kooli direktorina tööle augustis katseajaga 4 kuud. Kahjuks ei vastanud direktori töö meie ootustele ja tema töölepingut ei pikendatud pärast katseaja lõppu.

Toon siinjuures välja mõningad puudused tema töös. Kooli hoolekogu tuleb vastavalt seadusele moodustada kahe kuu jooksul, Laulasmaal moodustati kooli hoolekogu tähtajast palju hiljem.

Tema suhtumine koostöösse ei olnud korrektne. Koolis puudus hädaolukorra plaan ja kriisijuhtimine oli seetõttu halb lausa kahe asetleidnud juhtumi puhul. Vallavalitsus sai juhtunust teada meedia vahendusel, kuna üks lapsevanem oli meedia poole pöördunud. Üks juhtum puudutas pipragaasi kasutamist poiste tualettruumis ja teine gaasihoidla gaasileket. Kahjuks jättis direktor need seigad tähelepanuta ja ei teavitanud vallavalitsust ega reageerinud ka olukordadele adekvaatselt. Paar nädalat enne juhtumeid korraldati kriisiõppus, aga ka sellest ei osatud teha järeldusi ning tegelikus olukorras vastavalt reageerida.

Direktori töölepingu lõpetamise suhtes oli vastuolulisi arvamusi, kuna osa lapsevanemaid ja õpetajaid olid tema tegevuse poolt.

Külli Tammur: Gaasileke oleks võinud päädida katastroofiliste tagajärgedega. Direktor aga ei arvanud, et midagi oli valesti, ehkki leke oli juba kaks nädalat väldanud. Õnneks ei olnud lastel sellest raskeid sümptome.

Juhan Idnurm: Laulasmaa Kool ei ole ju uus kool, seal peaks hädaolukorra plaan juba olema varasemast ajast, samuti hoolekogu.

Jaanus Saat: Hoolekogu uus koosseis valitakse igal õppeaastal. Kui juhtisime direktori tähelepanu hädaolukorra plaani puudumisele, siis käskis ta juhiabil saata vallavalitsusele Rocca al Mare kooli plaani vaevumata seal isegi kooli nime vahetamast, sisust rääkimata.

Tekkinud kriisiolukordadest ta valda ei teavitanud, kuigi õpetajatele ütles, et seda on tehtud. Selline suhtumine ei tekitanud usaldusväärset.

Juhan Idnurm: Kas pipragaas levis ventilatsioonisüsteemi kaudu?

Jaanus Saat: Ventilatsiooni kaudu see levida ei saanud, pipragaas levis teistesse ruumidesse uksest käimisel.

Pärast direktori töösuhete lõppemist juhivad aasta lõpuni kooli kolme maja õppejuhid. Jaanuarikuust asub direktori kohusetäitjana kooli juhtima endine Keila Kooli direktor Mait Tõitoja. Kevadel korraldame Laulasmaa Koolile direktori leidmiseks konkursi

Ena Soodla: Kas ta võetakse direktori kohusetäitjaks kogu koolile?

Jaanus Saat: Jah, kuni kooli reorganiseerimiseni.

Ena Soodla: Kas koolis osutatakse psühhosotsiaalset tuge?

Jaanus Saat: Jah, koolis on vastav spetsialist, kes osutab vaimset tuge. Õpetajatele korraldati väljasõit arutamaks vaimse tervise teemasid.

Ena Soodla: Tegelikult peaks see inimene olema väljastpoolt kooli

13.2. Maa korralise hindamise mõjust maamaksule

Erki Ruben: Toimus maa korraline hindamine, mille tulemuse maa hind kasvas märgatavalt. Inimesed on sellest segaduses ja tunnevad muret maamaksu suurenemise pärast.

Maa-ameti kodulehelt saab põhjalikult tutvuda 2022. aasta maa korralise hindamisega <https://maaamet.ee/maatoimingud-maakataster/maa-hindamine-ja-tehingud/2022-aasta-maa-korraline-hindamine>

Lisaks on olemas maade korralise hindamise kohta KKK <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Mzch9vgZ1RUJ:https://maaamet.ee/media/2058/download&cd=3&hl=et&ct=clnk&gl=ee>:

Mõned küsimused ja vastused, mis puudutavad KOV eelarvet maamaksu osas.

Miks otsustati, et tulemusi rakendatakse alles 2024?

Vastus: Hindamise järel on vajalik üleminekuaasta, et kohalikud omavalitsused saaksid kehtestada uued maksumäärad kuus kuud enne uue aasta algust ning maaomanikel oleks aega hindamistulemustega tutvuda. Samuti on üleminekuaastat vaja kasutuslepingutes kasutustasu muutmiseks.

Kuidas peab KOV hindamisega arvestama 2023. aasta eelarve koostamisel?

2023. aastal uue hindamise tulemused KOV eelarves veel ei kajastu, sest tulemusi hakatakse kasutama alates 2024. aastast. Alates 2024. aastast võib prognoosida maamaksu tulude kasvu, kuid mitte üle 10% aastas. 2023. aastal võib kuluda tavapärasest enam aega maa maksustamishinnast tulenevate mõjude prognoosimisele ja uute maksumäärade määramisele ning andmete korrastamisele, kuna eeldatavalt kasvab maaomanike huvi andmete korrastamise vastu.

Kas uue korralise hindamisega maamaks kohe kasvab?

2022. ja 2023. aastal toimub maa maksustamine 2001. aasta maksustamishinna alusel. 2022. aasta hindamistulemused võetakse kasutusse alates 2024. aastast. Maade hindamine mõjutab maamaksu suurust, sest maksustamishinna ja määra järgi arvutatud maamaks võib olla senisest maamaksust suurem. Aga maamaksu aastasele kasvule kehtestatakse 10% piirmäär. Ühegi inimese maksuteatis ei saa olla varasema aastaga võrreldes suurem kui 10%. See tagab, et kui maamaks tõuseb, siis toimub see laugelt. See maamaksu tõusu piirmäär kehtib kõikide järgnevate hindamiste ja maksumäärade tõusu korral. Kui 10% aastakasv on alla 5 euro, tõuseb maamaks 5 eurot aastas, kuni jõuab maa maksustamishinnast ja maamaksumäärast lähtuva maamaksu summani. Maamaksu väikeste tõusude puhul on võetud sammuks 5 eurot, sest alla 5 euro suurusi maamaksuteateid ka praegu ei väljastata, pidades seda mittemõistlikuks. Ühtlasi võimaldab 5-eurone samm nüüd ülemineku aja kiiremini läbida. Vähendatakse maksimaalseid maamaksumäärasid, et maksukoormus ei kasvaks kaugemas tulevikus ebamõistlikult suureks. Elamumaa ja maatulundusmaa maksimaalne määr hakkab olema 0,5% ning ülejäänud sihtotstarvetel 1%. Praegu on üldine maksimaalne määr 2,5% ning põllul ja rohumaal 2%. Maksimaalsete määrade vähendamine võtab maamaksu hindamisest tuleneva kasvupotentsiaali kuni 5 korda väiksemaks. Omavalitsused määravad maksumäära kolmes rühmas – 1) elamumaa ja õuemaa; 2) mets, põld, rohumaa; 3) ärimaa, tootmismaa ja kõik muud maad – vahemikus 0,1% kuni seaduses lubatud maksimaalse määrani. Maksumääradega määrab omavalitsus ka selle, kui palju maksutulu soovitakse maamaksuna koguda. Omavalitsustele on maamaksust laekuv tulu vajalik kohalike teenuste osutamiseks (nt teede ja tänavate korrastamiseks). Avalikult on mitmed omavalitsused öelnud, et maade hindamise järel vähendavad nad maamaksumäärasid, et hoida maksukoormus maaomanikele jõukohasena.

Praegusel ajahetkel ei oska 2024. aasta maamaksu suurust ennustada, aga kindlasti peab volikogu 1. juuliks 2023. a kehtestama uued maamaksu määrad.

13.3 Talvise teehoiu korraldamine

Erki Ruben: Talv ei saanud meie valla jaoks ootamatult. Hankelepingud said varakult sõlmitud, talvise teehoolduse tarbeks on 17 traktorit. Kahjuks oli ka üks tagasilööök – Padise piirkonnas pikka aega talvise teehooldusega tegelenud firma Warren OÜ ei saanud oma meeskonda kokku ja loobus lepingust, asendus on leitud.

Lume lükkamisega alustasime koheselt, aga nagu kõik teate, siis 12. detsembril oli tõeline lumetorm ja Klooga-Maeru teed lükati lausa 5 korda. Sellel ööl oli traktoristidel tööd tohutult palju, aga hommikuks olid suurem osa teedest sõidetavad.

Erateede talvist hooldust reguleerib Lääne-Harju Vallavolikogu 14. detsembri 2021 määrus nr 18 "[Lääne-Harju valla erateedel lumetõrje teostamise kord](https://laaneharju.ee/talvine-teehooldus)". **Erateedelt lumelükkamist peab valla registrisse kantud elanik kirjalikult iga aasta talveperioodi eel taotlema.** Kõik talvist teehooldust puudutav info on valla veebilehel <https://laaneharju.ee/talvine-teehooldus>.

Lähimas tulevikus peab aga kokku lükatud lund ära vedama hakkama, selle teenuse pakkuja otsingud käivad.

Libeduse tõrjeks on kaabitsatega traktorid, mis teevad libedusetõrjet kriitilisemates kohtades nt ristmikud ja mahasõidud. Vasalemma Ranna tee on küll madala prioriteediga riigitee, aga sellel on talihooldust teinud ka AS Laheves traktorid.

Ükskord talv lõpeb ja siis ootavad meid auklikud teed. Oleme otsustanud, et märga teed ei hõõveldata ja kannatada tuleb nende kuivamiseni.

Simo Veskioja: Valla teed kaart on nii vanas kui uues kihis.

Erki Ruben: Kasutusel on uus kiht ja selles vanas kihis olnud teid ei ole.

Jüri Karisma: Tallinnas aidatakse inimesi graniitpuru soetamisel. Kas ka meil ei võiks samuti aidata.

Nikolai Pitšugov: Paljud inimesed küsivad, mida teha, kui sissesõidu teede ette on vall lükatud?

Erki Ruben: Paraku peab inimene ise labida haarama ja sissesõidu vabastama.

Muud küsimused

Armo Hiie: Valijad on tundnud muret vee- ja kanalisatsiooni hinna kallinemise pärast. Kuidas neid aidata? Kas nad peavad sotsiaaltoetust taotlema?

Erki Ruben: Hind kujuneb vastavalt ÜVK finantsmajandusanalüüsile. Hind kooskõlastatakse Konkurentsiametiga. Hinna kujunemise aluseks on tegelikud kulud+ kasumimarginaal 3%.

Külli Tammur: Hinna kujundamisel peab silmas pidama ka tulevase investeeringuid. Tarbijad peavad nende eest samuti maksma. Euroopa Ühtekuuluvusfondi enam ei ole ja sealt vahendeid ei saa.

Näiteks Vasalemma ÜVK rajamiseks saime praegu väikese toetuse, aga 800 000 euro suuruse laenu peab vald maksma.

Volikogu esimees kuulutas kaheksateistkümnenda istungi lõppenuks kell 20.00 Esialgelt on planeeritud uue aasta esimene s.o jaanuarikuu istung 31. jaanuariks 2023.

(allkirjastatud digitaalselt)

Külli Tammur
volikogu esimees